

**NORGES
DØVEFORBUND**

Protokoll

NORGES DØVEFORBUNDS 41. LANDSMØTE 31. MAI – 2. JUNI
2019, STJØRDAL

REFERENT: ARASH BAGHARZADEH OG HELENE H. SÆLE

Deltakerliste med stemmerett

Akershus Døveforening

1. Kjell Nilsen
2. Terje Karlsen

Bergen Døveforening

3. Edvard Rundhaug
4. Rune Anda
5. Thea Haugen
6. Alexander Kvalheim

Drammen Døveforening

7. Tore Alfredsen
8. Leni K. M. Wågsås

Haugaland Døveforening

9. Anita Helen Oksnes
10. Camilla Johannessen

Innlandet Døveforening

11. Tore Kolvik
12. Ina B. Flugstad

Møre og Romsdal Døveforening

13. Rolf Inge Otterdal
14. Cecilie R. Måseidvåg
15. Jørn Ståle Olsen

NDF Stavanger

16. Jonny Thoresen
17. Håkon Bollestad
18. Hanne Kvitvær

Trondheim Døveforening

19. Ola Harder Fredriksen
20. Thomas Johannesen
21. Annbjørg Horgar

Vestfold Tegnspråkforening

22. Christine M. D. Winge
23. Finn A. Thordarson
24. Bjørn A. Kristiansen

Oslo Døveforening

25. Megan Matovich-Noddeland
26. Solveig Uteng
27. Trine S. Austbø
28. Niels Kristensen

Ringerike og omegn Døveforening

29. Inger Marie Lizama

Telemark Døveforening (forfall)

- ~~30. Marianne Gjermundsen (forfall)~~
- ~~31. Yngve Gjermundsen (forfall)~~

Tromsø Døveforening

32. Helene Henriksen

Trøndelag Døveforening Region Nord

33. Asgeir Brovold
34. Ellen Nilsen

Norges Døveforbunds Ungdom

35. Charlotte J. Vågen
36. Federico Gianasso

NDFs forbundsstyret

37. Per Gunnar Johnsen
38. Harald Oppigård
39. ~~Maren M. Sørlaug (forfall)~~
40. Nina Hauge
41. Ole Morten Rolland
42. Bjørn Stensvoll
43. Tove Glomset
44. Marius Forsberg
45. Elisabeth F. Holte

Deltakerliste øvrig (uten stemmerett)

NDFs administrasjon

- 46. Petter Noddeland
- 47. Linda Kvakrsrud Hansen
- 48. Helene Hodneland Sæle
- 49. Arash Bagharzadeh
- 50. Nils Erik Midtskog

Komiteene

- 51. Thomas Blix (flertall i valgkomiteen)
- 52. Britt Jøsang (mindretall i valgkomiteen)
- 53. Svein Arne Peterson (Vedtektskomiteen)
- 54. Ivar Larsen (Billagsrevisor)

Utvalgsledere

- 55. Knut Loe Dønnessen (ALU)
- 56. Toralf Ringsø (seniorutvalget)
- 57. ~~Hilde Haualand (Tolkeutvalget)~~

Landsmøtekomiteen

- 58. Tore Solem
- 59. Ingrid Grønning By
- 60. Harald Aas
- 61. Berit Emilie Sørnypan

Inviterte

- 62. Berglind Stefansdottir (Ål folkehøyskole og kurscenter)
- 63. Morten Sletten (Teater Manu)
- 64. Sissel Gjøen (Døves Media)
- 65. Hege Farnes Hildrum (Signo)
- 66. Signe Sæther Bekkvik (Norsk Døvehistorisk Selskap)
- 67. Sonja M. Holten (språkrådet)
- 68. Margareth Hartvedt (Norges Idrettsforbund v/Døveutvalget)
- 69. Malin J. Kvitvær (Sveriges Døves Riksforbund)

Døves Media Filmteam

- 70. Vibecke Lyse
- 71. Sebastian Mehlum
- 72. Con Mehlum
- 73. Anne-Line Lønnbu Kirste

Observatører

- 74. Brita F. Nielsen
- 75. Lars Aksel Berge
- 76. Beate Erga Furland
- 77. ~~Harald Oppigård~~ (flytter opp til styremedlem)
- 78. Jannicke B. Kvitvær
- 79. Ketil Kvitvær
- 80. Erling Jacobsen
- 81. Jim Vold

De som har fått sine navn strøket er deltakere som meldte forfall uten å bli erstattet.

Åpning

Fungerende forbundsleder Per Gunnar Johnsen åpnet landsmøtet fredag kl. 11 på Scandic Hotel Hell, Sandfærhus, Stjørdal, i Trøndelag. Forbundsleder Hedvig Sinnes holdt sin åpningstale gjennom video. Hun fremhevet NDFs arbeid i et historisk perspektiv, og understreket at selv om vi har gått langt siden forbundets opprettelse for over 100 år siden, er det mye arbeid som gjenstår, spesielt med tanke på de kommende kampsakene.

Det var hilsningstaler fra Ål Folkehøyskole og kurscenter ved rektor Berglind Stefansdottir, Teater Manu ved kommunikasjonsansvarlig Morten Sletten, Døves Media ved styreleder Sissel Gjøen, Signo ved generalsekretær Hege Farnes Hildrum, Norsk Døvehistorisk Selskap ved Signe Sæther Bekkvik, Språkrådet ved Sonja Myhre Holten, Norges Idrettsforbund v/Døveutvalget ved Margareth Hartvedt og Sveriges Dövas Riksförbund ved Malin J. Kvitvær.

Norges Døveforbunds Ungdom ved ungdomskonsulent Helene H. Sæle holdt landsmøteskole før åpning av landsmøteforhandlingene. Nøkkelord var demokrati, trivsel og viktigheten av konstruktive diskusjoner på landsmøtet.

Sak 1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret

Følgende døveforeninger meldte forfall:

Aust-Agder Døveforening
Bodø Døveforening
Kristiansand Døveforening
Salten Døveforening
Sogn og Fjordane Døveforening
Telemark Døveforening
Troms Fylkeslag
Østfold fylkeslag

Følgende representanter meldte forfall:

5. Gabrielle Kverneland, Bergen Døvesenter	(Thea Haugen trer inn)
20. Charlotte H. Agerup, Trondheim Døveforening	(Thomas Johannesen trer inn)
26. Vidar Sæle, Oslo Døveforening	(Solveig Uteng trer inn)
30. Marianne Gjermundsen, Telemark Døveforening	
31. Yngve Gjermundsen, Telemark Døveforening	
37. Hedvig Sinnes, forbundsleder	(Per Gunnar Johnsen trer inn)
39. Maren Sørhaug, styremedlem	(Harald Oppigård trer inn)

Landsmøtet ble satt med 42 stemmeberettigede representanter. I alt var det registrert 76 deltakere. Det var flere besøkende og andre tilskuere som kom innom landsmøtet uten å være registrert. Ingen av de uregistrerte gjestene tok ordet under landsmøteforhandlingene. Vi antar at det var cirka 100 deltakere i alt i løpet av en helg.

Sak 2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter)

Forslag: Ingrid Grønning By og Erling Jacobsen.

Møteledere godkjent uten innvendinger

Sak 3. Valg på protokollkomité (3 av de valgte representantene)

Forslag: Solveig Uteng, Håkon Bollestad, Christine M.D. Winge

Protokollkomité godkjent uten innvendinger.

Sak 4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett)

Forslag: Berglind Stefansdottir, Margaret Hartvedt, Toralf Ringsø

Tellekorps godkjent uten innvendinger.

Sak 5. Godkjenning av dagsorden og sakliste

Landsmøtet godkjente dagsorden med forbehold om at vedtektenes punkt 10.2 kan bli endret underveis.

Bergen Døvesenter foreslo å opprette redaksjonskomite på 3 personer som skal se gjennom resolusjonene og utføre eventuelle endringer i løpet av landsmøtet. Redaksjonskomiteen skal bestå av Svein Arne Peterson, Sonja M. Holten og generalsekretær Petter Noddeland. Ingen protester mot forslaget.

Revidert dagsorden og sakliste godkjent.

Sak 6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år

Døveforeningene har gjennomgått årsmeldinger fra 2016 og 2017 på landsrådet.

Disse hadde tegnet i saken: Bergen Døvesenter, Trondheim Døveforening og Vestfold Tegnspråkforening.

1. KODA- og Foreldre og oppvekst-utvalget ble slått sammen i 2018, på grunn av felles nedslagsfelt. Lite aktivitet i 2018 gjorde at det ikke ble nevnt i årsmeldingen. Det skal i kommende landsmøteperiode settes søkelys på arbeidet med styrket tegnspråkopplæring i kommunene (Dokument 8).
2. Det ble stilt spørsmål om hvorfor Norsk Døvehistorisk Selskap (NDS) ligger under kulturdelen. Administrasjonen søker midler til NDS fra Kulturdepartementet. NDS' årlige seminar ble gjennomført i Trondheim i 2018. Derfor ligger dette under kultur.
3. Ellers grammatiske og kosmetiske rettelser fra Bergen Døvesenter og Trondheim Døveforening.

Alle innspill på årsmeldingen fra 2018 ble tatt til rette.

Årsmeldingene for 2016 og 2017 ble enstemmig godkjent.

Revidert årsmelding for 2018 ble enstemmig godkjent.

Alle tre årsmeldingene ble sendt som eget vedlegg.

Sak 7. Forbundets regnskap for 3 år, som skal legges fram sammen med melding fra revisor og bilagsrevisor.

Døveforeningene har gjennomgått regnskap fra 2016 og 2017 på landsråd. Regnskapet for 2018 ble lagt frem av NDFs regnskapsfører Nils-Erik Midtskog.

Disse hadde tegnet i saken: Oslo Døveforening, NDF Stavanger, forbundsstyret, Toralf Ringsø og Svein Arne Peterson.

Følgende punkter ble drøftet:

1. TegnEvent AS ble etablert av NDF i 2018. Formålet med dette var å unngå at underskudd i forbindelse med større arrangementer påvirker døveforeningene. Dette er en vanlig

organisasjonsform ved større arrangementer. Styret i TegnEvent AS består per i dag av NDFs generalsekretær etter mandat fra forbundsstyret, men kan utvides. Firmaet følger aksjeloven, og skal få mer oppfølging fra styret og regnskapsfører slik at det kan iverksettes på best mulig måte i organisasjonen vår.

2. Alle utvalg, prosjekter og avdelinger har eget detaljert, internt prosjektrekskap. Dette følges opp internt og legges frem for revisor.
3. Lave renteinntekter fordi renten generelt har sunket. Noe av NDFs midler er satt i fond.

Ønske fra salen om å få utdelt kopi av det forenklete regnskapet.

Regnskapet fra 2016 og 2017 ble enstemmig vedtatt.

Regnskapet fra 2018 ble enstemmig vedtatt.

Det ble et brudd i forhandlingene da møteleder på oppfordring fra Oslo Døveforening ba forbundsstyret avklare rundt oppfølging av sak 10.3 Utmelding av FFO og innmelding i SAFO fra landsmøtet i 2016. Det skulle legges frem en utredning rundt medlemskap i FFO til dette landsmøtet.

Disse hadde tegnet i saken: Lars Aksel Berge, Petter Noddeland/forbundsstyret, Berglind Stefansdottir, NDF Stavanger, Oslo Døveforening, Trondheim Døveforening

Forbundsstyret hadde ikke på plass den utredningen som skulle komme nå av ulike årsaker, men administrasjonen har tettere samarbeid med FFO enn tidligere – særlig i tolke- og skolespørsmål. Forbundsstyret/administrasjonen kommer med utredning/uttalelse til landsmøtet 2022. Denne utredningen skal også ha forankring lokalt.

Sak 8. Handlingsplan for 2019 - 2022: «Hele mennesket»

Handlingsplanen har blitt sendt på høring til døveforeningene og NDFU. Det har kommet inn noen innspill – de fleste har blitt tatt til følge og revidert utkast ble sendt til alle 30. april.

Temaet for handlingsplanen er «Hele mennesket», som skal speile at Norges Døveforbund ser hele mennesket, ikke bare hørselen.

Disse hadde tegnet: NDF Stavanger, forbundsstyret, Petter Noddeland, Sissel Gjøn, Morten Sletten, Lars Aksel Berge, Sonja Myhre Holten, Trondheim Døveforening, Bergen Døvesenter, Vestfold Tegnspråkforening, Margaret Hartvedt, Svein Arne Peterson, Signe Sæther Bekkvik, Jim Vold, Oslo Døveforening, Brita Flatvad Nielsen, Britt Jøsang, Toralf Ringsø.

Revidert handlingsplan for 2019-2022 ble enstemmig vedtatt.

Handlingsplan 2019-2022 er lagt ved som vedlegg 1.

Det ble et brudd i forhandlingene da NDF Stavanger ønsket å legge fram et forslag om valgprosessen.

Forslag fra NDF Stavanger

- Valgkomiteens forslag legges fram under valget
- Valgkomiteens mindretallsforslag – 3 personer som ikke er nevnt i valgkomiteens forslag legges fram som benkeforslag
- I tillegg kommer andre benkeforslag som vanlig
- Valgkomiteen leder valg etter instruks for valgkomiteen, men oppstår det konflikter overtar møtelederne styring av valget

Avstemning

34 for og 3 mot

Sak 9. Innkomne lovforslag

For at vedtektene skal endres så krever det $\frac{3}{4}$ vedtak

Avstemning (krever 2/3 flertall for helhet, punktvis krever 50%)

Disse hadde tegnet: Vedtektkomiteen, Vestfold Tegnspråkforening, Bergen Døvesenter, NDF Stavanger, forbundsstyret, Petter Noddeland, Jim Vold, Helene H. Sæle, Jannicke B. Kvitvær, Sonja M. Holten, Sissel Gjøen

Det var 38 stemmeberettigede til stede i salen.

Røde tekster er forslag fra vedtektkomiteen, blå tekster er forklaring fra vedtektkomiteen, mens grønne tekster er innvendinger fra forbundsstyret. Utfylte, svarte tekster står for generelle kommentarer samt reviderte forslag.

VEDTEKTER FOR NORGES DØVEFORBUND

§ 2. Formål

NDF er en partipolitisk og religiøst nøytral interesseorganisasjon som arbeider for å oppnå full likestilling for døve og hørselshemmede i samfunnet. NDF er en språkpolitisk organisasjon som arbeider for å styrke norsk tegnspråks status på alle områder i samfunnet.

Begrunnelse:

Bedre språklig formulert.

Vestfold TF hadde et eget motforslag, en omformulering av formålsparagrafen der religiøst nøytralt burde byttes ut med *livssynsnøytral* for å sikre bredde i organisasjonen.

Trondheim DF ønsket å inkludere *deltakelse* i Vestfold TFs forslag til formålsparagrafen. Vedtektskomiteen var skeptisk til ordet språkorganisasjon som kan oppfattes som et rent faglig begrep, mens språkpolitisk er mer spisset mot tegnspråkpolitiske kampsaker.

Forbundsstyret sa at interesser innbefattet politisk engasjement. Språkrådet understreket at Riksmålsforbundet kaller seg for en språkpolitisk organisasjon.

Revidert forslag:

§ 2. Formål

NDF er en partipolitisk- og livssynsnøytral interesseorganisasjon som arbeider for å oppnå full likestilling og deltakelse for døve og hørselshemmede i samfunnet. NDF er også en språkpolitisk organisasjon som arbeider for å styrke norsk tegnspråks status på alle områder i samfunnet.

Revidert forslag vedtatt med flertall.

§ 4. Medlemskap

Som medlem kan opptas enhver person som vil støtte forbundets formål. Medlemskap i NDF gir rett til medlemskap i lokallag. Medlemmer som har fylt 15 år har møterett, tale, og forslagsrett, stemmerett og rett til å la seg velge til lokale og sentrale verv. Medlemskap i NDF medfører likebehandling i alle lokallag tilsluttet NDF. Unntak er ved økonomiske tilskudd som kan være geografisk betinget. **Organisasjoner og bedrifter kan tegne medlemskap i NDF, men ikke delta i forbundets besluttede organer.**

Begrunnelse: Vi foreslår å ta bort den siste setningen, da den har aldri vært i bruk. Ingen organisasjoner eller bedrifter er medlemmer av NDF.

Vestfold TF anbefalte å beholde sistnevnte setning.

Endringsforslaget ble trukket, og paragraf 4 forble stående.

§ 5. Medlemskontingent

Medlemskontingenten fastsettes av landsmøtet (jfr. §10.2) Familiemedlemsskap **innebærer** redusert kontingent og har samme rettigheter som **fullt** betalende medlemmer.

Begrunnelse: Bare to språklige endringer.

ODF ønsket en nærmere forklaring på hva familiemedlemsskap innebærer (gifte par, gifte par med barn eller noe annet). NDF bekreftet at familiemedlemskap betyr 2 voksne med 1 eller flere barn.

Revidert paragraf 5 ble godkjent uten innvendinger.

§ 6. Stemmerett

Alle **individuelle** medlemmer i NDF som har gyldig medlemskap i et lokallag og er uten skyldig kontingent pr 1. januar har stemmerett på sitt lokallags årsmøte, og kan velges som delegat til årsmøter/landsmøter. Medlemmer av NDF velger selv i hvilken forening de vil ha stemmerett.

Begrunnelse: Ta bort ordet «individuelle». Det er en konsekvens av at vi i § 5 kuttet ut organisasjoner og bedrifter som medlemmer.

Det ble drøftet om man skal sette inn alderskrav for stemmeberettigede. Trondheim DF satt et punktum for diskusjonen ved å si at vi måtte norsk lov om stemmeberettiget lavalder.

Forslaget om å fjerne «individuelle» i paragraf 6 ble vedtatt med flertall.

§ 7. Valgbarhet

Ansatte **og engasjerte** i forbundets administrasjon er ikke valgbare **til forbundsstyret, valgkomiteen og kontrollkomiteen**. Styremedlemmer **og andre landsmøtevalgte** som ansettes **eller engasjeres** i NDF må tre ut av sine **tillitsverv**, og erstattes med varamedlem **for resten av landsmøteperioden**. Ved **eksklusjon**, utelukkelse, utmeldelse eller skyldig kontingent fratrer vedkommende sitt valgte tillitsverv.

Begrunnelse: Engasjerte i forbundet i en tidsbestemt periode likestilles med fast ansatte.

Uttalelse fra forbundsstyret: Forbundsstyret støttet endringen, men ba landsmøtet om å være oppmerksomme på at ansatte i stiftelsene kan bli inhabile i mange saker. Dette må til hensyn til når man velger styremedlemmer.

NDF Stavanger sa at selv om paragrafen understreker at NDF er i en sentral posisjon, så må det fremheves at døveforbundet er for alle, dvs. for døveforeningene.

Vestfold TF kom med sin egen forslag ang. paragraf 7.

Sonja M. Holten oppfordret forsamlingen til å holde seg til vedtektkomiteens beslutninger og at det er viktig å skille roller i organisasjonsarbeidet. Vedtektskomiteen understreket at vi må være klare på at forbundsstyret er et selvstendig organ, men at alle styremedlemmer handler på vegne av NDF som en helhet, og ikke trekker fram sine andre roller i sitt arbeid. Vestfold TF anbefalte at man skal ha rom for fleksibilitet mht. ulike roller ansatte i organisasjonen kan ha. NDF Stavanger ønsket klarere regler mht. de ulike rollene ansatte i organisasjonen kan ha for å unngå at visse interesser får forrang fremfor andre, og at medlemmer kan si klart ifra når det gjelder tilfeller av regelbrudd. Vedtektkomiteen sa at fleksibilitet er nødvendig med tanke på økt kompetanse, men at det ikke innebærer at man involverer eksterne aktører som handler «på vegne» av organisasjonen. Forbundsstyret sa at selv om større kvalifikasjoner er nødvendig, så må man ta stilling til spørsmålet om habilitet. Forbundsstyret viste til arbeidsmiljøloven som sier at engasjerte er å regnes som midlertidig ansatte av organisasjonen. Vestfold TF sa at man bør gå inn for at nåværende paragrafformulering vedtas, men at det blir rom for eventuelle endringer i lys av erfaringene som kommer.

Etter en del diskusjoner ble følgende formulering lagt fram:

Ansatte **og engasjerte** i forbundets administrasjon er ikke valgbare **til forbundsstyret, valgkomiteen og kontrollkomiteen**. Styremedlemmer **og andre landsmøtevalgte** som ansettes **eller engasjeres** i forbundets administrasjon må tre ut av sine **tillitsverv**, og erstattes med varamedlem **for resten av landsmøteperioden**. Ved utelukkelse, utmeldelse eller skyldig kontingent fratrer vedkommende sitt valgte tillitsverv.

Revidert paragraf 7 ble enstemmig vedtatt, men samtidig bestemte landsmøtet at man kan benytte kompetanse som finnes i styret. Man kan bruke styremedlemmer på timebasis eller andre betalende avtaler – dvs. ikke som ansatt, men som styremedlem. Da blir man betalende styremedlem med styret som arbeidsgiver (ikke generalsekretær).

§ 8. Habilitet

Forbundsstyremedlemmer som er ansatt i en av NDFs enheter, eller på annen måte er part i saker som behandles i styret er inhabile.

Begrunnelse: Det nye forslaget er bedre språklig og gjør det tydeligere at man også kan bli inhabil når en «på annen måte er part i saker».

Vestfold TF mente at man ikke bør blande sammen enheter og stiftelser. De anbefalte å ta bort stiftelser, men beholde enheter. Vestfold TFs andre representant foreslo at stiftelser i formuleringen fjernes, og at habilitetsparagrafen gjelder alle. Sonja M. Holten sa at prinsippet om habilitet er innlemmet i reguleringsloven. Forbundsstyret klargjorde at medlemmer fra stiftelser kan velges i organisasjonen, men at man ikke skal involvere seg i saker som direkte angår stiftelsen vedkommende kan være ansatt i.

Vedtektkomiteen valgte å trekke sitt forslag og beholde den nåværende paragrafformuleringen om habilitet. Vestfold TF sa at mange i forsamlingen i praksis er inhabile, og etterspurte en egen utredningskomite som kan løse dette dilemmaet. Forbundsstyret sa at det er viktig med klare vedtekter om inhabilitet ettersom vi er en demokratisk organisasjon, og nevnte også at vi trenger en bredere definisjon av inhabilitet, da den nåværende paragrafen bare er rettet mot særlige tilfeller.

Revidert forslag:

§8 Habilitet

Et forbundsstyremedlem skal fratse saksbehandlingen i en sak dersom det er forhold som kan stille spørsmål ved vedkommende habilitet.

Revidert forslag til paragraf 8 ble vedtatt med 41 stemmer.

§ 9. Suspensjon og eksklusjon

Forbundsstyret har rett til å **suspendere eller ekskludere** medlemmer og lokallag som handler i strid med forbundets formål, vedtekter og vedtak som er gjort av ansvarlige organer innen organisasjonen. **Suspensjon og eksklusjon** av enkeltpersoner kan **også** skje etter innstilling fra lokallag. Før beslutning om eksklusjon treffes, skal vedkommende medlem/lokallag gis anledning til å uttale seg **til forbundsstyret**.

Avgjørelser om eksklusjon kan appelleres forbundsstyret.

Begrunnelse: Paragrafen er en konsekvens av NDFs arbeid som en trygg organisasjon og gir forbundsstyret hjemmel til å suspendere og ekskludere medlemmer og lokallag som bryter retningslinjene for dette arbeidet.

Forbundsstyret sa at det er viktig å bygge opp konkrete retningslinjer knyttet til begrepene med tanke på implementering av Trygg Organisasjon. Landsmøtet ønsket en avklaring i begrepene suspensjon og eksklusjon før man kommer til avstemning.

Revidert forslag:

§ 9. Suspensjon og eksklusjon

Forbundsstyret har rett til å suspendere eller ekskludere medlemmer og lokallag som handler i strid med forbundets formål, vedtekter og vedtak som er gjort av ansvarlige organer innen organisasjonen. Suspensjon og eksklusjon av enkeltpersoner kan også skje etter innstilling fra lokallag. Før beslutning om eksklusjon treffes, skal vedkommende medlem/lokallag gis anledning til å uttale seg til forbundsstyret. Avgjørelser om eksklusjon kan appelleres **kontrollkomiteen**.

Revidert paragraf 9 om suspensjon og eksklusjon ble vedtatt med 26 stemmer for.

§ 10.2. Saksliste for landsmøtet

Landsmøtet behandler:

1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret.
2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter).
3. Valg på protokollkomite (3 av de valgte representantene).
4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett).
5. Godkjenning av dagsorden og saksliste.
6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år.
7. Forbundets regnskap for 3 år, som skal legges fram sammen med melding fra revisor og bilagsrevisor.
8. Handlingsplan
9. Innkomne lovforslag
10. Andre innkomne forslag
11. Fastsettelse av medlemskontingent
12. Valg for 3 år pkt. a-g
 - a) Forbundsleder
 - b) **6 styremedlemmer (forslag fra vedtektkomiteen = 4 styremedlemmer)**

Begrunnelse: Vedtektkomiteen mente at det er for mange med 9 styremedlemmer i dag. Styreleder, pluss 6 styremedlemmer, pluss ansattes representant og en representant fra NDFU. Det er for mange for en så liten organisasjon som NDF. Færre rundt styrebordet kan gi mer effektive møter og penger spart på reise- og opphold.

- c) 1., 2. og 3. varamedlem til styret
- d) Statsautorisert eller registrert revisor for tre år. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor.
- e) Bilagsrevisor og varabilagsrevisor. **Kontrollkomite på 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.**
- f) Vedtektkomiteen. **Kontrollkomite.**

Begrunnelse:

Forslaget innebærer at bilagsrevisor, varabilagsrevisor og Vedtektkomiteen erstattes av en kontrollkomite. Forslaget er en oppfølging etter debatten på landsmøtet i 2016. Se mer om kontrollkomiteen i § 21.

- g) Valgkomite (3 medlemmer og 2 varamedlemmer) som skal forberede valgene til neste landsmøte
14. Fastsettelse av neste landsmøte.

**Forslaget om 4 styremedlemmer ble forkastet og paragraf 10.2b forble stående.
Forslag om kontrollkomité behandles under §21.**

§ 10.3. Landsmøtets avstemninger

- a) Vedtektforslag må oppnå minst 2/3 av det samlede antall stemmer for å bli vedtatt.
- b) Andre forslag og saker avgjøres med absolutt flertall (mer enn 50 prosent av de avgitte stemmene).
- c) Personvalg skal skje skriftlig, når det er flere enn ett forslag. Det kan foretas bundet omvalg mellom de kandidatene som ikke oppnår det nødvendige antall (minst 50 %) av stemmene.
- d) Landsmøtets dirigent (**møteleder**) leder hele landsmøtet, inkludert valg, i samarbeid med tellekorps.

Begrunnelse: Møteleder er et bedre ord enn dirigent, spesielt i NDF.

Forslaget ble godkjent uten innvendinger.

§ 10.4. Landsmøtets protokoll

Forbundets generalsekretær har ansvaret for at det blir ført protokoll på landsmøtet. Den skal inneholde alle vedtak, intensjoner og klare ønsker som fremkommer og skal være retningsgivende for det videre arbeidet. Protokollen skal godkjennes og være underskrevet protokollkomiteen og sendes lokallagene og andre innen tre (**to**) måneder etter landsmøtet. Dersom det ikke er kommet innsigelser til protokollen innen 6 (**en**) måneder anses den for godkjent.

Begrunnelse: Fristen på tre og seks måneder hørte til i en tid med brevpost. Med dagens elektroniske verktøy er det rimelig at en protokoll fra landsmøtet foreligger to måneder etter møtet og at protokollkomiteen klarer å gi tilbakemelding innen en måned.

Oslo Døveforening ønsket å beholde den gamle prosedyren med 3 måneder istedenfor 2 måneder, pga kapasitetsutfordringer hos døveforeningenes styre. Vedtektskomiteen presiserte at det er representantene på landsmøte som skal fatte vedtak og ikke døveforeningenes styre.

Forslaget ble godkjent uten endringer.

§ 12. Forbundsstyret

Forbundsstyret består av forbundslederen, de av landsmøtet valgte 6 representantene og ansattes representant. Disse konstituerer seg straks etter landsmøtet. I tillegg møter generalsekretæren med tale- og forslagsrett. En representant fra NDFU, **valgt av NDFU**, har fast styreplass med stemmerett. **Det skal være flertall av døve i forbundsstyret.**

Styret er vedtaksdyktig når minst fem stemmeberettigede er til stede. Ved stemmelikhet har forbundsleder dobbeltstemme.

Alle saker avgjøres ved vanlig flertall.

Møter blir holdt så ofte det er nødvendig av hensyn til saksmengden, dog minst 4 ganger årlig, eller når forbundslederen eller minst halvparten av styret finner det nødvendig. Generalsekretæren har ansvar for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Styreleder, nestleder og generalsekretær er også styre for NDFs felleslegat

Styrets begrunnelse: Forbundsstyret ba om en formell avstemning som viser at forbundsleder, nestleder og generalsekretær i NDF – utgjør også styret for NDF`s Felleslegat. Slik at man her kan bruke vedtektene som vedlegg, når man skal rapportere/legge inn nye styremedlemmer i NDF`s Felleslegat på Altinn.

Motforslag fra Vestfold TF med et ønske om å beholde 6 styremedlemmer siden det er i demokratiets interesse, samtidig som varamedlemmer ikke er gode substitutter for fraværende styremedlemmer. Vestfold TF ønsket flertall av døve/hørselshemmede medlemmer i styret.

NDF Stavanger ønsket å beholde 6 styremedlemmer slik at belastningen ikke blir for stor hos administrasjonen, samt fordeling av arbeidsoppgaver blant styremedlemmene. ODF ønsket at forbundsleder skal være döv. NDFU støttet NDF sitt forslag da det innebærer fortgang i saksbehandlingen.

Revidert paragraf 12.1 ble vedtatt med flertall (beholde 6 styremedlemmer)

Revidert paragraf 12.3 (styreleder, nestleder og generalsekretær sitter også i styret for NDFs felleslegat) ble enstemmig vedtatt

§ 13. Forbundsstyrets oppgaver

Forbundsstyret er forbundets høyeste myndighet mellom landsmøtene og står ansvarlig overfor landsmøtet. Styret skal

- Lede forbundets virksomhet i samsvar med forbundets vedtekter og landsmøtevedtak
- behandle årsmelding, regnskap og budsjett. (strategier strykes)
- videre ha ansvaret for oppfølgingen av handlingsplanen og strategier.

Styret ansetter generalsekretær, og utarbeider instruks for stillingen og trekker opp retningslinjer for arbeidet. Styret velger representanter til enhetsstyrene opprettet av forbundet, til nordiske og internasjonale kongresser og andre fora der det er naturlig at NDF er representert. Styret oppretter også utvalg for spesielle arbeidsoppgaver og utarbeider mandat for disse.

Begrunnelse:

Det er språklige forbedringer i teksten.

Anmerkninger

Vestfold TF korrigererte formuleringen ved å erstatte «enhetsstyrene» med stiftelsesstyrene.

Vestfolds forslag ble støttet av vedtektskomiteen. Revidert forslag ble følgende:

§ 13. Forbundsstyrets oppgaver

Forbundsstyret er forbundets høyeste myndighet mellom landsmøtene og står ansvarlig overfor landsmøtet. Styret skal

- Lede forbundets virksomhet i samsvar med forbundets vedtekter og landsmøtevedtak
- behandle årsmelding, regnskap og budsjett.
- videre ha ansvaret for oppfølgingen av handlingsplanen og strategier.

Styret ansetter generalsekretær, og utarbeider instruks for stillingen og trekker opp retningslinjer for arbeidet. Styret velger representanter til stiftelsesstyrene opprettet av forbundet, samt representanter til nordiske og internasjonale kongresser og andre fora der det er naturlig at NDF er representert. Styret oppretter også utvalg for spesielle arbeidsoppgaver og utarbeider mandat for disse.

Avstemning: Forslaget fra Vestfold ble enstemmig vedtatt.

§ 18. Ledermøter

Ledermøter arrangeres de årene det ikke er landsmøter. Møtene består av forbundsstyret, forbundets administrasjon og lederne i de lokale døveforeningene. Ledermøtene har en rådgivende funksjon for forbundets arbeid.

Begrunnelse:

De «tunge» landsrådene har utspilt sin rolle, men det er behov for et årlig fora der forbundsstyret og administrasjonen møter lederne i lokalforeningene. Hvor mange som skal delta fra hver forening trenger ikke stå i vedtektene, men bør avpasses etter økonomi og tema som tas opp det enkelte år.

Anmerkninger

Bergen Døvesenter ønsket å kombinere forslaget med seminar, ettersom behovet for seminar har blitt diskutert. NDF Stavanger spurte om hele administrasjonen må med til landsmøtet/landsråd eller om det er nok med kun en representant? Lars Aksel Berge foreslo at det blir generalsekretær som bestemmer hvilke representanter fra administrasjonen skal til landsrådet.

Følgende endringsforslag ble lagt ved; «representanter fra administrasjonen», da forslaget fra vedtektkomiteen kan oppfattes som at hele administrasjonen må være med. Mer presisert med representanter.

Revidert forslag ble:

§ 18. Ledermøter

Ledermøter arrangeres de årene det ikke er landsmøter. Møtene består av forbundsstyret, representanter fra forbundets administrasjon og lederne i de lokale døveforeningene. Ledermøtene har en rådgivende funksjon for forbundets arbeid.

Avstemning

Vedtektkomiteens forslag ble vedtatt med 37 stemmer for.

§ 19. Regnskap og revisjon

Forbundets regnskap revideres av statsautorisert eller registrert revisor, valgt på landsmøtet. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor. **Bilagsrevisor skal gjennomgå regnskapsbilagene i samsvar med sin instruks.** Regnskapene avsluttes pr. 31. desember hvert år. De nødvendige **regnskaps- og økonomifullmakter** utstedes av forbundsstyret.

Begrunnelse:

Setningen med rødt utgår om landsmøtet oppretter kontrollkomite.

Likeså fjernes formuleringen «regnskaps- og», fordi forbundet utsteder ikke regnskapsfullmakter.

Avstemning

Revidert paragraf 19 ble vedtatt med 37 stemmer for.

§ 20. Valgkomiteen

Valgkomiteen konstituerer seg selv ved å velge leder og nestleder. Komiteen skal, ut fra sin instruks, arbeide for å finne kvalifiserte medlemmer fra et bredt sammensatt fagfelt og som er villig til å ta imot valg. Lokallagene får en frist til å komme med forslag. Ut fra de innkomne forslag og komiteens eget arbeid, setter komiteen opp sitt forslag og kunngjør dette senest tre måneder før landsmøtet. Lokallagene får en ny frist på landsmøtet til å fremlegge eventuelt nytt forslag, og forslaget må være underskrevet av 3 representanter. Valgkomiteens forslag, samt de forslagene som er kommet inn før annonsert siste frist, utgjør valgbare kandidater.

Landsmøtet har vedtatt instruks for valgkomiteen.

Begrunnelse:

Det er bare foretatt språklige forbedringer, pluss en klargjøring av at valgkomiteen faktisk har en instruks å forholde seg til.

Avstemning

Vedtektkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

§ 21. Kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen, som består av tre medlemmer, konstituerer seg selv ved å velge leder. Komiteen er et rådgivende organ for forbundsstyret. Den har kontrollansvar for regnskap og økonomi, at vedtatte handlingsplaner og styrevedtak blir gjennomført og gir uttalelser om forslag til endringer og tolking av vedtektene.

Forslag til vedtektsendringer skal sendes komiteen via forbundskontoret innen den oppgitte fristen og behandles av komiteen før forslagene sendes forbundet og lokallagene med komiteens kommentarer.

Kontrollkomiteen skal gjennomgå lokallagenes vedtekter for å påse at disse ikke er i strid med NDFs formål og vedtekter.

Kontrollkomiteen er rådgivende organ i suspensjon- og eksklusjonssaker ved klage om vedtak i suspensjon- og eksklusjonssaker.

Kontrollkomiteens leder representerer komiteen på landsmøter og i andre sammenhenger på forbundets bekostning.

Begrunnelse:

Det er viktig å understreke at komiteen er et rådgivende organ for forbundsstyret. Styret er den høyeste myndigheten mellom landsmøtene. Det bør være en trygghet for styret å ha en komite som kontrollerer og gir råd der det er hensiktsmessig.

Anmerkninger

NDF Stavanger ville ha følgende hierarki i beslutningsmakt: 1) landsmøtet, 2) kontrollkomiteen, og 3) forbundsstyret. BGDS ba om at formuleringen endres ettersom kontrollkomiteen er blitt en «klageorgan». Lars Aksel Berge etterspurte hvem som skal være «sjef» for kontrollkomiteen, og at det er viktig at organet som har beslutningsmakt over kontrollkomiteen er nøytrale, dvs. at det ikke er forbundsstyret. Han understreket samtidig kontrollkomiteens rolle som et rådgivende organ for forbundsstyret, og anbefalte at kontrollkomiteen formuleres som både et rådgivende og appellerende (klage)organ. Forklaringen var at kontrollkomiteen skal være underlagt landsmøtet

og er et **rådgivende organ**. Kontrollkomiteen er også rådgivende i suspensjon- og eksklusjonssaker ved klage om vedtak i suspensjon- og eksklusjonssaker.

Avstemning

Revidert forslag:

Legge til *Kontrollkomiteen er underlagt landsmøtet* **15 for, forslaget faller bort**

Fjerne *Komiteen er et rådgivende organ for forbundsstyret* **15 for, forslaget faller bort**

I etterkant ble det enighet om at det er underforstått at kontrollkomiteen er underlagt landsmøtet, på samme måte som valgkomiteen.

Vedtektkomiteens forslag ble da enstemmig vedtatt etter disse formuleringsforslagene falt bort.

§ 22. Vedtektsfortolkning

Spørsmål om fortolkning av forbundets vedtekter og instruksjoner mellom landsmøtene, avgjøres av forbundsstyret etter at det først er innhentet uttalelse fra vedtektskomiteen (**kontrollkomiteen**). Slike avgjørelser kan appelleres til ordinært landsmøte.

Avstemning

Vedtektkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

§ 23. Vedtektsendringer

Endringer eller tillegg til forbundsvedtektene kan bare vedtas på ordinært landsmøte, etter at forslag er satt fram i samsvar med § 10. Vedtak må **oppnå** minst 2/3 av det samlede antall stemmer **for å være gyldige**.

Begrunnelse:

Bare språklige forbedringer.

Avstemning

Vedtektkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

§ 24. Oppløsning av forbundet

Oppløsning av forbundet kan bare skje på ordinært landsmøte, og må da vedtas med minst 3/4 av det samlede antall stemmer, gjennom to landsmøter med seks måneder imellom. Hvis oppløsning blir vedtatt, skal alle forbundets midler avsettes til et fond til beste for døve (**og hørselshemmede**) i landet. Dette fondet skal administreres av et styre oppnevnt av landsmøtet der oppløsning ble vedtatt.

Begrunnelse:

Det ble avgjort tidligere at vi skal konsekvent bruke formuleringen døve/hørselshemmede.

Etter en kort diskusjon ble det rettet opp til:

§ 24. Oppløsning av forbundet

Oppløsning av forbundet kan bare skje på ordinært landsmøte, og må da vedtas med minst 3/4 av det samlede antall stemmer, gjennom to landsmøter med seks måneder imellom. Hvis oppløsning blir vedtatt, skal alle forbundets midler avsettes til et fond til beste for døve/hørselshemmede i landet. Dette fondet skal administreres av et styre oppnevnt av landsmøtet der oppløsning ble vedtatt.

Avstemning

Revidert forslag ble enstemmig vedtatt.

§ 25. Lokallagenes vedtekter

Lokallagene fastsetter selv sine vedtekter, som så oversendes NDFs vedtektskomite (**kontrollkomite**) via forbundskontoret. Vedtektskomiteen (**Kontrollkomiteen**) skal påse at vedtektene er i samsvar med NDFs vedtekter, særlig for formål, kontingent og oppløsning.

Medlemskap

Medlemskap i NDF medfører likebehandling i alle lokallag tilsluttet NDF. Unntak er ved økonomiske tilskudd som kan være geografisk betinget.

Kommentar: Alle følgeendringer ifm. vedtektsendringer tas i protokoll.

Avstemning

Vedtektskomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

Alle ordlyder om «billag revisoren» og «vedtektskomiteen» skal endres til «kontrollkomiteen».

Det ble foretatt en formell avstemning om landsmøtet godkjenner endringsforslagene (krever 2/3 flertallet). Endringsforslagene ble enstemmig vedtatt.

NDFs nye vedtekter er lagt ved som vedlegg 2.

Sak 10. Andre innkomne forslag.

Det var 42 stemmeberettigede i salen.

10 A) Innkomne forslag fra forbundsstyret

1. Felles foreningslogo

NDF har fått ny logo på jubileumsdagen 18.mai 2018 med øyeblikkelig virkning. Forbundsstyret ønsket at logoen skal brukes av alle lokallagene med foreningens navn under. Det i tråd med felles uniform som foreslått av logokomiteen. NDF skal finansiere dette.

Disse hadde tegnet: Ringerike og omegn Døveforening, NDFU, Bergen Døvesenter, Lars Aksel Berge, Signe Bekkvik, NDF, NDF Stavanger, Møre og Romsdal Døveforening, Morten Sletten

Det var usikkerhet blant landsmøtet om dette er å overkjøre lokallag og NDFU. Noen lokallag har allerede tydelig innarbeidet profil ovenfor relevante myndigheter og andre enheter. Det var også tvil om dette er fornuftig med tanke på forbundets trange økonomi. Andre døveforeninger hadde positive erfaringer med en samkjørt profil for hele forbundet – det synliggjør at alle døveforeningene er en del av en større «NDF-familie». En mellomløsning var å bruke egen profil sammen med NDF-logo.

Forbundsstyret svarte at logokomiteen skrev i sitt arbeid at en del av formålet var at logoen skulle være en del av en felles profil for hele forbundet – også døveforeningene. Det var ikke snakk om å bytte foreningsnavn – kun logo. For NDFU var det naturlig at dersom de blir en selvstendig organisasjon så bruker de egen profil.

Forslaget om felles logo falt bort med avgitte stemmer: 19 for, 19 mot og 3 blank.

Per nå er det opp til hvert lokallag om de ønsker å følge logo til NDF sentral.

2. Ny tradisjon med markering av tegnspråkdagen

Årlig fast markering av Tegnspråkdagen 23.september. Forbundsstyret håpet å innføre en ny tradisjon der NDF arrangerer markeringen i Oslo hvert andre år, i samarbeid med ODF, mens døveforeningene på sin side arrangerer markeringen hvert andre år på sine steder. Når døveforeningene arrangerer markeringen på sine steder har Språkrådet samtidig utdeling av språkprisen i Oslo. Når det er markering i Oslo oppfordres det at døve i hele Norge kommer til Oslo. Politikere inviteres til å delta sammen med oss.

Disse hadde tegnet: Bergen Døvesenter, Oslo Døveforening, Vestfold Tegnspråkforening, NDFU, NDF Stavanger, Trondheim Døveforening, forbundsstyret

Landsmøtet bemerket at det kan bli for stor belastning for Oslo Døveforening å stå for arrangementen sammen med NDF annethvert år. Det blir et spørsmål om ressurser. Det ble foreslått alternative løsninger, blant annet samkjørt nordisk markering av Døves Dag i mai, samt å arrangere festival annethvert år i kombinasjon med Døves Kulturdager. Vestfold Døveforening mente Døves Dag er utdatert, og at tegnspråkdagen var viktigere.

Trondheim Døveforening la fram utsettelsesforslag, foreslo å utsette saken til neste landsmøte.

Utsettelsesforslaget fra Trondheim falt bort med 15 stemmer for, 23 stemmer mot.

Motforslag 1:

Forbundsstyret får fullmakt til å vedta ny tradisjon med markering av tegnspråkdagen. Gjerne i samarbeid med Språkrådet.

Motforslag 2:

Den internasjonale tegnspråkdagen markeres fast 23. september i stedet, gjerne som en del av Døves Kulturdager (hvis 23.9 er en ukedag skal man gjennomføre DKD helgen før/etter). Det blir på rundgang som Døves Kulturdager.

Motforslag 1 ble vedtatt med 26 stemmer for.

Forbundsstyrets forslag og motforslag 2 falt dermed bort.

3. Retningslinjer for Trygg Organisasjon

I de siste årene har det vært mye fokus på å gjøre NDF trygg. Vi ser at retningslinjene for Trygg Organisasjon er et arbeid under prosess og ber om fullmakt til fra landsmøtet til å utforme og vedta retningslinjene. Arbeidet skal skje kontinuerlig så retningslinjene hele tiden justeres og tilpasses.

Disse hadde tegnet: Oslo Døveforening og forbundsstyret

Oslo Døveforening påpekte viktigheten av at døveforeningene blir involvert i prosessen dersom forslaget blir vedtatt. Det ble forslått å legge til i forslaget: «*Retningslinjene skal på høring før vedtak*».

Revidert forslag ble følgende:

I de siste årene har det vært mye fokus på å gjøre NDF trygg. Vi ser at retningslinjene for Trygg Organisasjon er et arbeid under prosess og ber om fullmakt til fra landsmøtet til å utforme og vedta retningslinjene. Retningslinjene skal på høring før vedtak. Arbeidet skal skje kontinuerlig så retningslinjene hele tiden justeres og tilpasses.

Revidert forslag enstemmig vedtatt.

4. Døves kulturdager på fast rundgang

Det krever mye ressurser fra administrasjonen på å få lokallag til å arrangere kulturdagene. Det oppleves som at mange av lokallagene unngår å ta på seg ansvaret da de er redde for at det blir mye jobb. Vi ønsker at alle skal ta ansvar ved å vedta liste på landsmøtet så alle deler på ansvaret til å arrangere Døves kulturdager. Det er fullt mulig å samarbeide og det er lov å bytte pga. jubileum eller andre grunner. Det er lov å arrangere mindre kulturdager (for eksempel kun én dag), men noe markering må det være. Listen vedtas på landsmøtet og er bindende. Disse skal bruke Tegn Event AS som selskapsform så risiko med å arrangere kulturdagene ikke er så stor.

Disse hadde tegnet: Oslo Døveforening, Tromsø Døveforening, Ringerike og omegn Døveforening, NDF Stavanger, Vestfold Tegnspråkforening, Innlandet Døveforening, forbundsstyret, Morten Sletten

Landsmøtet uttrykte at idéen er god, men vanskelig å gjennomføre i praksis. Man må ta hensyn til at de små foreningene ikke har kapasitet til å arrangere. Noen mente at å arrangere kulturdagene bør forbeholdes de største foreningene.

Forbundsstyret presiserte at små foreninger kan inngå samarbeid om arrangementene, og man kan redusere opplegget. Kulturdagene må ikke være full helg med profesjonelle aktører og fagdager hver gang, men bør opprettholdes som årlig arrangement. TegnEvent AS ble opprettet nettopp for å hjelpe døveforeningene med å arrangere kulturdagene. Etter diskusjon ble man enig om at landsmøtet skal vedta veiledende liste.

Forbundsstyret presenterte etter pause et revidert forslag til rundgang. Listen er basert på uttalt interesse fra døveforeningene:

- 2020 Drammen Døveforening og Ringerike og omegn Døveforening (sammen med NDF sentralt)
- 2021 Vestfold Tegnspråkforening
- 2022 NDF Stavanger (slås sammen med Døves Nordiske Kulturfestival)

- 2023 Trøndelag Døveforening Region Nord
- 2024 Møre og Romsdal Døveforening
- 2025 Trondheim Døveforening
- 2026 Tromsø (sammen med NDF sentralt)
- 2027 Telemark Døveforening
- 2028 Aust- og Vest Agder Døveforening
- 2029 Bodø Døveforening (sammen med NDF sentralt)
- 2030 Bergen Døvesenter
- 2031 Oslo Døveforening

Listen er veiledende men ikke bindende. Det er også ønskelig at de som arrangerer kulturdagene skal være bevisst på å arrangere helgen før/etter 23.september (tegnspråkdagen).

Revidert forslag til kulturdager på fast rundgang ble enstemmig vedtatt. Det ble også vedtatt at listen er veiledning og ikke bindende.

10 B) Innkomne forslag fra NDFU

1. Se bort fra del av protokollen fra NDFs landsmøte 2016

Følgende er hentet fra protokollen fra landsmøtet i 2016, side 7:

Det er gjort saksbehandlingsfeil etter landsmøtet i Tromsø i 2010, da ble det vedtatt at NDFU skulle være en seksjon av NDF, men dette ble aldri ført inn i lovene. Nå må det formelt tas opp på landsmøtet i 2019, kan ikke behandle lovsaker på dette landsmøtet som ikke er fremmet i henhold til vedtektene.

Møteleder: Ved neste landsmøte må det legges fram forslag om at NDFU er en seksjon av NDF, og dette må skrives inn i vedtektenes § 3.

Da det ikke er nevneverdig forskjell mellom å være utvalg og seksjon vil ikke dette ha relevans for NDFU pr i dag, da NDFU er i aktiv prosess med å bli en selvstendig barne- og ungdomsorganisasjon.

For å unngå unødvendig dobbeltarbeid ba NDFU landsmøtet 2019 om å se bort fra denne delen fra protokollen fra 2016.

Forslag fra NDFU enstemmig vedtatt.

2. Ungdomsmedlemskap

NDFU ba landsmøtet om at ungdomspris som blir fastsettes i dette landsmøtet skal gjelde fra 1.januar 2019 og ikke 1.januar 2020. Årsak til dette var fordi vi er bekymret for nedgang i ungdomsmedlemmer – noe som dramatisk påvirker NDFUs økonomi og arbeid. Det haster å få inn flere ungdommer.

Disse hadde tegnet: forbundsstyret, NDFU

Det ble drøftet om ungdomsprisen skal gjelde fra 1. juli i stedet, men etter drøfting ble det forstått at dagens ungdomsmedlemskap (12-26 år) skal gjelde fra 1. januar. Forbundsstyret har så langt ikke innbetaling for den aldergruppen for å avvente landsmøtets avgjørelse. Det ble ikke tillagt

endringer på barn under 12 år og voksne over 26 år fra 1. januar 2019. Fra 1. januar 2020 skal barne- og ungdomsmedlemskap gjelde i aldersgruppen 0-30 år.

Forbundsstyret foreslo følgende formulering: «Ungdomsprisen som fastsettes på dette landsmøtet skal gjelde fra 1. januar 2019 og ikke 1. januar 2020.»

Forslaget fra forbundsstyret ble vedtatt med 31 stemmers flertall.

3. Samarbeid mellom NDF, NDFU og Bli HØRT!

Se i vedlegg for å lese forslaget fra NDFU og BliHørt! Dokumentet er merket som vedlegg 3. I dokumentet kan man også se vurdering og uttalelsene fra forbundsstyret.

Innkommne forslaget ble sendt inn av NDFU, men forbundsstyret tolket det dithen at det er egentlig to innkomme forslag. Forbundsstyret ba derfor landsmøtet om å vurdere disse forslagene hver for seg.

Enstemmig flertall for å dele i to forslag, 3a og 3b.

3a. NDFU og NDF skal være søsterorganisasjoner når NDFU blir selvstendig.

Disse hadde tegnet: Svein Arne Peterson, NDF Stavanger, forbundsstyret, NDFU, Lars Aksel Berge, Sonja Myhre Holten

Landsmøtet sia at der er en selvfølge at NDFU er en del av NDF, men stilte spørsmål ved begrepet «søsterorganisasjon». Det ønskes en utredning før man tar stilling til spørsmålet. NDFU understrekte at det har vært kritisk ettersom de har mistet tidligere inntektskilder som tippemidler. Det er viktig for NDFU å bli selvstendig med tanke på eventuelle krav fra nye tilskuddsordninger i fremtiden.

Forslag

NDFU: NDFU og NDF skal være søsterorganisasjoner når NDFU blir selvstendig.

Forbundsstyret: Forbundsstyret får fullmakt til å utrede dette nærmere.

Forbundsstyrets forslag ble vedtatt med 39 stemmers flertall.

NDFUs forslag falt dermed bort.

3b. BliHørt! og NDF skal være søsterorganisasjoner

Disse har tegnet: Oslo Døveforening, Sonja Myhre Holten, NDFU, forbundsstyret, Sissel Gjæen.

Landsmøtet ønsket en nærmere utredning om hvordan Bli Hørt! som lavterskeltilbud kan hjelpe døve/hørselshemmede. Generalsekretær avklarte at Bli Hørt! er et tidligere prosjekt fra ExtraStiftelsen som har som mål å få faste tilskudd til å stå på egne bein. Bli Hørt! har i tillegg et mål om å bli en søsterorganisasjon slik at lavterskeltilbudet står som en permanent mulighet for NDFs medlemmer, men dette var opp til landsmøtet å avgjøre.

Forslag

NDFU: Bli Hørt og NDF blir søsterorganisasjoner
Forbundsstyret: Forbundsstyret får fullmakt til å utrede dette nærmere.

**Forbundsstyrets forslag ble vedtatt med 39 stemmers flertall.
NDFUs forslag falt dermed bort.**

10 C) Innkomne forslag fra Vestfold Tegnspråkforening og Innlandet Døveforening

Demokrati og åpenhet i NDF

VTF og IDF mener at en sunn organisasjon skal fungere på en demokratisk måte. Norges Døveforbund (NDF) skal styres av medlemmene gjennom lokalforeningene og Landsmøtet. Organisasjonene må i prinsippet ha åpenhet, rom for meningsbryting og gjennomsiktede beslutningsprosesser som prinsipp.

Vi ser det er nødvendig ta opp en åpen diskusjon om dagens organisasjonskultur i NDF er tilfredsstillende for å oppnå reell medvirkning fra døveforeningene og NDF-medlemmene. Er det for stor avstand fra døveforeningene og NDF-medlemmene til NDF-styret? Får døveforeningene reell innflytelse mellom hver gang det er landsmøte?

Vi ønsker å foreslå tiltak som gjør NDF mer demokratisk og skape en mer åpen og inkluderende kultur, hvor man har en sunn holdning til meningsforskjeller.

Vårt forslag er å utnevne et utvalg for å utrede om NDF fungerer som en demokratisk og åpen organisasjon i dag. De skal også eventuelt avdekke om det forekommer maktmisbruk og forsøk på å kvele debatter og meningsyttringer innad. Utvalget skal jobbe uavhengig av forbundsstyret, og alle medlemmer skal kunne komme med innspill til utvalget. Både vanlige medlemmer og tillitsvalgte fra alle deler av NDF. Det skal være lett å kunne ta kontakt med utvalget, og man skal få lov til å være anonym. Utvalget skal deretter legge fram sin vurdering med eventuelle tiltak på førstkomende landsråd etter dette Landsmøtet.

Kommentar fra forbundsstyret:

Forbundsstyret syntes at det er viktig med demokratisk åpenhet og tilstreber seg for dette. Forbundsstyret har gjort flere tiltak for å forbedre åpenhet og kontakt med både medlemmer og lokale lag, blant annet ved å opprette en kontaktperson-ordning der hvert lokallag har en kontaktperson med en som sitter i forbundsstyret. Vi i styret har alltid bestrebet oss på å gjøre det vi mener er best for Norges Døveforbund og forbundets medlemmer. Det oppleves som tungt å drive styrearbeid i sammenhenger der man opplever seg motarbeidet når man alltid har forbundets beste i tankene. For videre tiltak har vi foreslått om å slå sammen både bilagsrevisor og Vedtektskomiteen til en kontrollkomite, med formål om å ivareta demokratisk åpenhet og forebygge mot evt. maktmisbruk. Forbundsstyret så derfor at det ikke foreligger noen grunn til at det opprettes et eget utvalg i tillegg til kontrollkomiteen. Forbundsstyret foreslo dermed til landsmøtet at forslaget faller bort.

Vestfold og Innlandet kom med et stort tillegg til saksfremlegget, som ikke har blitt sendt på forhånd. Kun en forkortet versjon ble sendt innen fristen. Det dukket opp mange opplysninger da saken ble presentert som ikke var med i forslaget som ble sendt inn.

Blant annet flere tilfeller av påstander om maktmisbruk og sammensetning av utvalget som skal bestå av representanter fra lokallagene.

Disse har tegnet: NDF Stavanger, Sonja Myhre Holten, Oslo Døveforening, Jannicke Berge Kvitvær, Vestfold Tegnspråkforening, Trondheim DF, forbundsstyret

Landsmøtet kritiserte Vestfold og Innlandet for å ikke ha tidligere sendt hele saksfremlegg til landsmøtet. Dette hindret god debatt og demokratisk åpenhet. Særlig understrekes det at NDFs landsmøte ikke er arena for å drøfte interne saker fra stiftelsene. Det ble kommentert at flere av sakene som Vestfold og Innlandet brukte som eksempler ikke er et ansvar for NDF.

Forbundsstyret anerkjente intensjonen og behovet for debatt, men var uenige i at opprettelsen av et utvalg er riktig vei. Uenighet mellom ulike organer i en organisasjon er helt vanlig.

Forbundsstyret anbefalte at denne diskusjonen tas til ledermøtet som et eget tema i stedet for et eget utvalg. Kontrollkomiteen skal heller ikke ha dette ansvaret da deres mandat er et annet, og deres uttalelse ble derfor endret etter at Vestfold og Innlandet har lagt fram sin sak på landsmøtet.

Vestfold og Innlandet understrekte at formålet med forslaget var å løfte temaet til debatt. De anerkjente at saksfremlegget kommer for sent og ikke kan behandles på landsmøtet. De trakk tilbake det opprinnelige forslaget men ønsket at åpenhet og dialog ble et fast diskusjonstema på landsdekkende samlinger som landsmøte og ledermøter.

Forbundsstyret foreslo å slå sammen Vestfold og Innlandets siste forslag og forbundsstyrets forslag, til et felles forslag til avstemning.

Forslag:

Opprinnelig forslag fra Vestfold Tegnspråkforening og Innlandet Døveforening:
utnevne et utvalg for å utrede om NDF fungerer som en demokratisk og åpen organisasjon i dag.

Vestfold TF, Innlandet Døveforening og forbundsstyret:
Åpenhet, demokrati og rolleavklaring skal være fast tema hvert landsmøte, ledermøte og andre naturlige arenaer der alle medlemsorganisasjoner i NDF møtes. Det skal arrangeres seminar i forbindelse med ledermøtet i 2020 med dette temaet.

Opprinnelig forslag fra Vestfold Tegnspråkforening og Innlandet Døveforening ble trukket tilbake. Utsettelsesforslag fra Trondheim Døveforening falt bort.

Forslag fra Vestfold Tegnspråkforening, Innlandet Døveforening og forbundsstyret ble vedtatt med 36 stemmer for.

Under debatten ble det forslått fra Trondheim Døveforening om å utsette forslaget til neste landsmøte, men dette ble nedstemt mens debatten pågikk.

10 D) Forslag fra vedtektskomiteen

Ny instruks for valgkomiteen

Det har blitt utarbeidet en oppdatert versjon av instruks for valgkomiteen og lagt ved her. Da dette ikke er et vedtektsforslag, men instruks, trengs det kun 50% flertall. Alle språklige endringer som følge av opprettelse av kontrollkomité vil bli fulgt opp.

Instruks for valgkomiteen

1. Norges Døveforbund skal til enhver tid ha en valgkomité. Komiteens primære oppgave er å forberede og **presentere** valgene på førstkommende landsmøte.
Begrunnelse:
Det blir mer ryddig om møteleder ledet valget. Det er bedre om forbundsstyret valgte møtelederne til landsmøtets forhandlinger da møtelederne må ha et godt samarbeid med forbundsstyret. Det er uansett landsmøtet som til syvende og sist bestemmer møteledere.
2. Instruks for valgkomiteen utarbeides av forbundets Vedtektskomite, men må vedtas på landsmøte for å være gyldig. Endringer kan vedtas i samsvar med forbundslovens § 13 b (minst 50 % av de avgitte stemmene), etter at vedtektskomiteen har fått anledning til å vurdere forslagene, når det ikke er vedtektskomiteens egne forslag. Fortolkning av instruksen ligger under vedtektskomiteen.
3. Komiteen skal bestå av 3 medlemmer samt 1. og 2. varamedlem. Ny valgkomite velges etter innstilling fra avgående valgkomite. Kandidatene må være medlemmer av forbundet. **Medlemmer som trekker seg må informere forbundskontoret straks.**
4. Den nyvalgte komiteen trer sammen straks etter at landsmøtet er hevet og konstituerer seg ved å velge leder og nestleder.
5. Valgkomiteen skal i perioden arbeide aktivt for å finne kvalifiserte personer som er villige til å ta imot valg, både ved å be om forslag fra medlemslagene og enhetene innen forbundet, og ved personlige sonderinger.
6. Minst et halvt år før landsmøtet sender komiteen brev til medlemslagene og enhetene, og disse får en to måneders frist til å komme med sine forslag på kandidater, som må ha sagt ja til å stille.
7. Ut fra disse forslagene og evt. egne kandidater, utarbeider komiteen det forslaget som blir grunnlaget for valgene på landsmøtet. Under dette bør det legges vekt på kompetansesammensetning, jevn fordeling av kvinner/menn og en rimelig geografisk spredning. Innstillingen fra valgkomiteen skal være begrunnet med hvorfor komiteen har valgt de foreslåtte kandidatene, samt legge ved en liste med navn over de innkomne forslagene fra lokallagene. Også navn på forslagstiller skal være med, for hvert enkelt forslag.
8. Forslaget sendes **forbundskontoret**, senest tre måneder før landsmøtet, og det bør også være klart så tidlig at det kan offentliggjøres i Døves Tidsskrift i tide før landsmøtet. **Er det uenighet i valgkomiteen offentliggjøres både flertalls- og mindretallsinnstillingen.** Valgkomiteens leder har ansvaret for at fristene holdes.
9. Forslaget skal omfatte selve forbundsstyret og varamedlemmer, hvorav forbundslederen velges særskilt, og ellers alle personvalg som hører under landsmøtet, (jfr. vedtektenes § 10.2, pkt. 12) Kandidater til forbundsledervervet bør på forhånd ha

avklart med sin arbeidsgiver i tilfelle dette blir hel- eller deltidsstilling. Valgkomiteens leder har ansvar for å gjøre oppmerksom på dette.

10. Valgkomiteens **leder** skal være til stede på landsmøtet, på forbundets bekostning, og sørge for at valgene blir gjennomført i samsvar med instruks og forbundets vedtekter.
11. Valgkomiteens utsendte forslag kan bare endres dersom enkelte kandidater må trekke seg. Landsmøtets representanter har likevel, hvis de ikke er tilfreds med valgkomiteens innstilling, mulighet til å komme med nye kandidater. Ved åpningen av landsmøtets forhandlinger kunngjøres en rimelig frist for innlevering av slike forslag, som må være underskrevet av minst tre landsmøtorepresentanter og være valgkomiteens leder i hende innen fristens utløp. De nye kandidatene må ha sagt ja til å stille. Under valgene føres disse navnene opp etter valgkomiteens forslag.

Disse har hatt tegnet: forbundsstyret, Oslo Døveforening

Oslo Døveforening påpekte at endringen i instruks i forbindelse med mindretall gjelder bare om det kommer fra de faste representantene, ikke vara. Vara teller som mindretall kun dersom de har rykket opp ved forfall. Dersom de tre faste representantene er enige kan ikke vara legge frem mindretallsforslag. Vara kan dog stille benkeforslag som medlem under døveforeningens medlemsmøte.

Instruksen ble vedtatt med klart flertall.

Instruks for valgkomiteen etter landsmøte 2019 er lagt ved som vedlegg 3.

Sak 11. Fastsettelse av medlemskontingent

A) Fastsettelse av medlemskontingent.

NDFU foreslo å endre dagens medlemskontingent til

0-30 år	150 kroner
30+	300 kroner

NDFU mente dette forslaget vil gjøre det lettere å rekruttere medlemmer, samt være et bedre og enklere system for medlemsansvarlig i NDF.

Disse har tegnet: NDFU, forbundsstyret, Petter Noddeland, NDF Stavanger, Vestfold Tegnspråkforening, NDHS, Bergen Døvesenter, Norges Idrettsforbund v/Døveutvalget

Det ble debattert om reduisering av prisen er riktig vei å gå. Det ble nevnt at man ikke ønsket «å legge NDF på billigsalg» og at «kun 150 kr mer er som to øl». Videre ble det nevnt at det er en risikosport å redusere prisen.

Generalsekretær Petter Noddeland stod på scene og sa at de siste årene har vi fått redusert støtte fra Bufdir. Vi må få flere medlemmer for å opprettholde inntekter fra Bufdir. Det å ikke prøve å endre noe er en risikosport.

NDFUs forslag om fastsettelse av ny medlemskontingent ble enstemmig vedtatt.

B) Fordeling av kontingent

Alle innbetalte midler for medlemmer 0-30 år skal avkortet gå til NDFU.

Disse har tegnet: NDFU, Trondheim Døveforening

Trondheim DF anbefalte å omformulere forslaget slik at øremerkinga går til barne- og ungdomsarbeid, ikke kun ungdomsklubber, slik at det også fremhever øremerking av midler til barn mellom 0 og 12 år. NDFU støttet forslaget til Trondheim DF:

Forslaget «Alle innbetalte midler for medlemmer fra 0-30 år skal være øremerket barne- og ungdomsarbeid» ble vedtatt med flertall.

Sak 12 Valg for 3 år pkt. a-g.

Landsmøtet var under tidspress, og møteleder foreslo at Svein Arne Peterson ble innsatt i tellekorpset under valget for å redusere tiden det tar å telle.

Godkjent fra landsmøtet

Valgkomiteen presenterte sin innstilling og benkeforslag. Ved avstemning måtte alle seks navn skrives, uavhengig av om man støttet hele innstillingen eller også benkeforslag.

Valgkomiteens innstilling	Benkeforslag
<i>Forbundsleder:</i> Martin Berhovde	<i>Forbundsleder</i> Niels Kristensen (ok å bli styremedlem) Hedvig Sinnes (ok å bli styremedlem)
<i>Styremedlem:</i> Claudia Lund Erik Lundqvist Marianne Rasmussen Kolvik Morten Sletten Brita Flatvad Nielsen Bjørn A. Kristiansen	<i>Styremedlem</i> Tove Glomset Camilla Høiberg Jannicke Kvitvær Nina Hauge (ok å bli varamedlem) Per Gunnar Johnsen Tolly Bakkestuen
<i>Varamedlem</i> 1. Rolf Inge Otterdal 2. Martin Skinnes	<i>Varamedlem</i> 1. Ivar Larsen 2. Alexander Kvalheim
<i>Kontrollkomiteen</i> Irene Greftegreff Marte Kvinnegard Lars Aksel Berge 1. vara Tommy A. Johannesen 2. vara Tor Fiksen Nina Tenåsen Lars Petter Lindman	<i>Kontrollkomiteen</i> Helge Herland Erling Jacobsen Svein Arne Peterson
<i>Valgkomiteen</i>	<i>Valgkomiteen</i> Bjørn Stensvoll

a) Forbundsleder

Niels Kristensen presenterte sitt kandidatur. Videopresentasjon fra Martin Berhovde og Hedvig Sinnes.

Avstemning ga følgende resultat

Niels Kristensen	21 stemmer
Hedvig Sinnes	15 stemmer
Martin Berhovde	4 stemmer

Niels Kristensen ble valgt som forbundsleder for perioden 2019-2022.

b) 6 styremedlemmer

Styremedlemmer måtte velges med 50% flertall.

Bjørn A. Kristiansen trakk sitt kandidatur. Videopresentasjon fra Tolly Bakkestuen. Resterende kandidater ble presentert gjennom valgkomiteens innstillinger.

Avstemning ga følgende resultat:

Per Gunnar Johnsen	38 stemmer
Camilla Høiberg	36 stemmer
Tove Glomset	34 stemmer
Hedvig Sinnes	26 stemmer
Jannicke Kvitvær	22 stemmer
Erik Lundqvist	(loddrekning etter stemmelikhet med Morten Sletten)

Disse ble valgt som styremedlemmer for perioden 2019-2022.

c) 1., 2. og 3. varamedlem til styret.

Ivar Larsen trakk tilbake sitt kandidatur.

1. vara	Alexander Kvalheim	33 stemmer
2. vara	Rolf Inge Otterdal	31 stemmer
3. vara	Nina Hauge	23 stemmer

Disse ble valgt til varamedlemmer i styret.

d) Kontrollkomité (3 medlemmer og 2 vara)

Med 40 stemmeberettigede i salen ble sak 9, innkomne lovforslag gjenåpnet. Det ble fremsatt forslag til avstemning om endring av §21 om kontrollkomitéen med «3 medlemmer og 2 vara»

Forslaget ble enstemmig godkjent og måtte derfor velges 3 medlemmer og 2 vara til kontrollkomiteen.

Følgende ble innsatt som medlemmer i kontrollkomitéen:

Marte Kvinnegard	31 stemmer
Erling Jacobsen	29 stemmer
Helge Herland	26 stemmer

Avstemning om varamedlemmer:

1. vara Lars Aksel Berge 36 stemmer
2. vara Lars-Petter Lindmann 19 stemmer

Disse ble valgt til medlemmer og vara i kontrollkomitéen.

e) Valgkomité (3 medlemmer og 2 varamedlemmer)

Følgende navn ble foreslått som medlemmer til valgkomitéen: Bjørn Stensvoll, Berit Sørnypan, Tore Kolvik, Bjørn A. Kristiansen, Solveig Uteng, Edvard Rundhaug, Maren Sørhaug, Britt Jøsang, Leni M. Wågsås, Harald Oppigård.

Ingen fikk flertall. Det var flertall i forsamlingen om å gå inn for de resultatene som foreligget. Resultatene for valgkomitéen ble dermed:

Edvard Rundhaug (leder), Berit Sørnypan, Harald Oppigård som faste komiteemedlemmer. Solveig Uteng og Britt Jøsang som vara.

Valgkomiteen for denne landsmøteperioden ble satt.

Sak 13 Statsautorisert revisor

Det ble fremlagt forslag til forbundsstyret ansetter statsautorisert revisor.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Sak 14 Resolusjoner

Forbundsstyret hadde sendt inn forslag på fem resolusjoner til landsmøtet. ODF stilte eget forslag til ny resolusjon i samarbeid med FFO Oslo. Vestfold Tegnspråkforening stilte forslag om resolusjon om NDF som språkorganisasjon.

Det ble stemt over følgende resolusjoner:

1. Regjeringen må bevilge finansiering av Tegnspråkløftet, så det kommer hele det norske samfunnet til gode (send til Kunnskapsdepartementet)

2. Ny organisering av tolketjenesten med ledelsen som har tolkfaglig ledelse (send til Arbeid og Sosialdepartementet)
3. Obligatorisk tegnspråkopplæring til foreldre med døve/hørselshemmede foreldre (Send til Kunnskapsdepartementet)
4. Rett til valg av tegnspråklige sykehjem (Send til Helse- og omsorgsdepartementet)
5. Krav om lovendring som gjør at det stilles krav til undertekstinger døgnet rundt og i alle plattformer, også på nett-tv (Send til Kulturdepartementet)

Forslag fra delegater

6. NDF som språkorganisasjon (Send til Kulturdepartementet)
7. Bekymring rundt AAP-regler (Send til Arbeids- og sosialdepartementet)

Vestfold Tegnspråkforening la fram forslag om punkt 6 uten formuleringsforslag. De forslo at forbundsstyret får fullmakt til å utarbeide et forslag (forslaget er derfor ikke lagt ved i dette referatet).

Oslo Døveforening la fram forslag om punkt 7 med tekstforslag.

Disse har tegnet: Sonja M. Holten, Bergen Døvesenter, NDF Stavanger, Vestfold Tegnspråkforening, Oslo Døveforening, Trondheim Døveforening

Det ble drøftet om det blir for mange resolusjoner. Man ble enig om at i denne omgangen skulle vi gå inn for flere resolusjoner, men at det kan reduseres til neste landsmøte. Det ble også drøftet hvorvidt resolusjonsforslag 3 er for radikalt, men konklusjonen ble at det ikke var det.

Alle resolusjoner foreslått fra forbundsstyret, samt Oslo Døveforening og Vestfold Tegnspråkforenings forslag er vedtatt.

Resolusjonene er lagt ved som vedlegg 4.

Sak 15 Fastsettelse av neste landsmøte

Det er forslag på Møre og Romsdal Døveforening som arrangør av neste landsmøte i 2022.

Disse har tegnet: Møre og Romsdal Døveforening, forbundsstyret

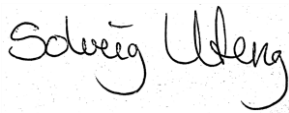
Harald Oppigård og Rolf Inge Otterdal presenterte programmet til neste landsmøte i Ålesund (2022), med informasjon om hotell, inkludert møtesal og andre fasiliteter.

Enstemmig vedtatt.

Landsmøtet 2019 er hevet.

Protokollen er skrevet av Arash Bagharzadeh og Helene H. Sæle

Protokollkomiteen

Solveig Uteng
Oslo Døveforening

Håkon Bollestad
NDF Stavanger

Christine M.D. Winge
Vestfold Tegnspråkforening

Vedlegg

1. NDFs handlingsplan 2019-2022
2. NDFs vedtekter etter landsmøte 2019
3. Instruks for valgkomiteen etter landsmøte 2019
4. Resolusjoner fra landsmøte 2019

HANDLINGSPLAN 2019 - 2022 «Hele mennesket»

Norges Døveforbund ser hele mennesket - ikke bare hørselen

Formål

Norges Døveforbund (NDF) er en organisasjon som arbeider for tegnspråklige og tegnspråkinteresserte.

NDF er en flerspråklig organisasjon som arbeider for at døve/hørselshemmede og deres pårørende skal ha fullverdig tilgang til samfunnet.

Verdigrunnlag

NDF er en språkorganisasjon og en organisasjon for funksjonshemmede. Vi jobber for å fremme norsk tegnspråk. Alle, spesielt barn og unge, skal ha universell tilgang til språk, dvs. norsk tegnspråk og norsk.

Vi jobber for funksjonshemmedes tilgjengelighet slik at døve/hørselshemmede skal ha universell og likestilt tilgang til all informasjon i samfunnet.

Nøkkelordene organisasjon, tilgjengelighet, likestilling og språk er rettesnor i alt NDF gjør.

Tilgjengelighet og likestilling

Overordnede mål

- Fremme likestilling og motarbeide diskriminering og forskjellsbehandling på grunn av hørsel eller språk
- Offentlig informasjon skal være universelt utformet med tegnspråk og tekst (ved nasjonale hendelser, politiske debatter, teatre, mm)
- Mer tegnspråklig medieproduksjon
- Film/video på TV, nettsider og sosiale medier skal være tilgjengelig for alle
- Podcast/radio skal være tilgjengelig for alle
- Se til at media følger de lover og forskrifter som gjelder for teksting og tolking av TV- og nettsendinger

Målsettinger i perioden 2019 - 2022

- En nasjonal tolketjeneste med tolkefaglig ledelse
- Etablere en ramme for hva det innebærer å være døv tolk, og implementere dette som en del av den etablerte tolkeutdanningen og tolketjenesten
- Få på plass en nød-app som kan brukes av alle
- Lovpålagt plikt til teksting av film/video på alle plattformer døgnet rundt
- Få i stand en levekårsundersøkelse som kartlegger tegnspråklige døve/hørselshemmedes utfordringer og muligheter i alle livsfaser
- Utarbeide et dokument for døve/hørselshemmede i lys av CRPD (FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter)

Språk

Overordnede mål

- Skape, ivareta og styrke tegnspråkkulturen gjennom tegnspråklige arenaer
- Døves Kulturdager og tegnspråkdagen fortsetter som årlige arrangement

- Sikre likestilte betingelser i barnehage, grunn- og videregående skoletilbud for tegnspråklige barn (døve/hørselshemmede barn, hørende søsken av døve og hørende barn av døve foreldre)
- Fremme og styrke tilgang til tegnspråk som førstespråk
- Fremme og styrke storsamfunnets tilgang på tegnspråk, herunder styrke tegnspråkkurstilbud, fremme tegnspråk som fremmedspråk og som valgfag i skolen

Målsettinger i perioden 2019 - 2022

- Det utarbeides en plan for tegnspråkskole
- Det utarbeides en plan for et eget forskningsinstitutt for norsk tegnspråk
- Det utarbeides veikart for hvordan opprettelse av nye forskningsinstitutt, tegnspråkskole og andre kompetansesentre skal komme hele landet til gode
- Det stilles krav om tegnspråkkompetanse i omsorgstjenestene som har døve/hørselshemmede involverte
- Bidra til utarbeidelse av CEFR (Det felles europeiske rammeverket for språk) for norsk tegnspråk
- Det utarbeides en plan for tegnspråk-, barnehage- og lærerutdanning for døve/hørselshemmede
- Følge opp tegnspråkopplæring i rammeplanen for barnehagen og læreplanene for grunnskolen
- Rettighetsfeste bruk og tilgang til et tegnspråklig førstespråk i språkloven
- Arbeide for at døve/hørselshemmede eldre har rett til fritt valg av sykehjem og omsorgstjenester på tegnspråk
- Nasjonalt/regionalt sykehjem og omsorgstjenester for døve/hørselshemmede

Organisasjon

Overordnede mål

- Bidra til økt kunnskap om døve/hørselshemmede og tegnspråk, og at døve/hørselshemmede og tegnspråk er en del av det språklige og kulturelle mangfoldbegrepet
- Være brukerrepresentant hos institusjoner og organisasjoner som er relevante for døve/hørselshemmede og tegnspråk
- Bistå våre lokallag med å fremme og styrke deres lokalmiljø for døve/hørselshemmede, herunder å holde tegnspråkkurs

Målsettinger i perioden 2019 – 2022

- NDF skal bli offentlig anerkjent som språkorganisasjon på lik linje med andre språkorganisasjoner
- Implementere Trygg Organisasjon i hele organisasjonen, herunder lokallagene
- Iverksette årlige organisasjonskurs
- Øke medlemstallet til 3000 medlemmer
- At døve/hørselshemmede innvandrere skal få rett til tegnspråk og tilgang til tegnspråkmiljø fra starten

Norges Døveforbund

www.doveforbundet.no / post@doveforbundet.no

Grensen 9A, 0159 Oslo

23 31 06 30

Vedlegg 2: NDFS vedtekter etter landsmøte 2019

VEDTEKTER FOR NORGES DØVEFORBUND

Sist revidert på landsmøte 2019

§1. Navn

Organisasjonen er stiftet 18. mai 1918. Ved stiftelsen fikk den navnet Norske Døves Landsforbund. I 1977 ble navnet endret til Norges Døveforbund.

§ 2. Formål

NDF er en partipolitisk- og livssynsnøytral interesseorganisasjon som arbeider for å oppnå full likestilling og deltakelse for døve og hørselshemmede i samfunnet. NDF er også en språkpolitisk organisasjon som arbeider for å styrke norsk tegnspråks status på alle områder i samfunnet.

§ 3. Oppbygging

Organisasjonens oppbygging er følgende: - Landsmøtet - Forbundsstyret - Lokallagene
Lokallagene(døveforeninger/fylkeslag) er å anse som selvstendige rettssubjekter og økonomiske enheter, der lokallagets styre i hvert tilfelle hefter for økonomiske disposisjoner og inngåtte avtaleforhold.

§ 4. Medlemskap

Som medlem kan opptas enhver person som vil støtte forbundets formål. Medlemskap i NDF gir rett til medlemskap i lokallag. Medlemmer som har fylt 15 år har møterett, tale, og forslagsrett, stemmerett og rett til å la seg velge til lokale og sentrale verv. Medlemskap i NDF medfører likebehandling i alle lokallag tilsluttet NDF. Unntak er ved økonomiske tilskudd som kan være geografisk betinget. Organisasjoner og bedrifter kan tegne medlemskap i NDF, men ikke delta i forbundets besluttede organer.

§ 5. Medlemskontingent

Medlemskontingenten fastsettes av landsmøtet (jfr. §10.2) Familiemedlemsskap innebærer redusert kontingent og har samme rettigheter som fullt betalende medlemmer.

§ 6. Stemmerett

Alle medlemmer i NDF som har gyldig medlemskap i et lokallag og er uten skyldig kontingent pr 1. januar har stemmerett på sitt lokallags årsmøte, og kan velges som delegat til årsmøter/landsmøter. Medlemmer av NDF velger selv i hvilken forening de vil ha stemmerett.

§ 7. Valgbarhet

Ansatte og engasjerte i forbundets administrasjon er ikke valgbare til forbundsstyret, valgkomiteen og kontrollkomiteen. Styremedlemmer og andre landsmøtevalgte som ansettes eller engasjeres i forbundets administrasjon må tre ut av sine tillitsverv, og erstattes med varamedlem for resten av landsmøteperioden. Ved utelukkelse, utmeldelse eller skyldig kontingent fratrer vedkommende sitt valgte tillitsverv.

§8 Habilitet

Et forbundsstyremedlem skal fratre saksbehandlingen i en sak dersom det er forhold som kan stille spørsmål ved vedkommende habilitet.

§ 9. Suspensjon og eksklusjon

Forbundsstyret har rett til å suspendere eller ekskludere medlemmer og lokallag som handler i strid med forbundets formål, vedtekter og vedtak som er gjort av ansvarlige organer innen organisasjonen. Suspensjon og eksklusjon av enkeltpersoner kan også skje etter innstilling fra lokallag. Før beslutning om eksklusjon treffes, skal vedkommende medlem/lokallag gis anledning til å uttale seg til forbundsstyret. Avgjørelser om eksklusjon kan appelleres kontrollkomiteen.

§ 10. Landsmøte

Landsmøtet i NDF er organisasjonens høyeste myndighet. Det utarbeider handlingsplan, ideologiske visjoner og strategi, og tar avgjørelser i alle organisasjonsmessige saker som ikke kan avgjøres av andre ledd innen forbundet. Landsmøtevedtak kan bare endres på senere landsmøter. Landsmøte holdes innen utgangen av juni hvert 3. år. Forbundsstyret innkaller til landsmøte med fire måneders varsel, sammen med foreløpig dagsorden og opplysning om tidsfrister. Saker som ønskes behandlet på landsmøte, skal være innsendt til forbundet senest to måneder før landsmøtet. Unntak er lovforslag, som skal sendes lovkomiteen v/forbundskontoret senest tre måneder før landsmøtet. Forslag som mottas etter fristenes utløp, blir ikke behandlet. Forbundet sender den endelige dagsorden og sakliste sammen med tilhørende sakspapirer, forbundets årsmeldinger og reviderte regnskap til lokallagene, fylkeslagene og andre som inviteres til landsmøtet, minst en måned før landsmøtet skal holdes.

§ 10.1 Landsmøtets representanter

Lokallagene velger representanter til landsmøtene etter medlemstall per 31. desember foregående år. Antallet regnes ut på følgende måte:

Til og med 100 medlemmer: maks 2 representanter.

101-300 medlemmer: maks 3 representanter.

Over 300 medlemmer: maks 4 representanter.

Landsmøtets forhandlinger er åpne for alle, men bare forbundsstyrets valgte representanter, lokallagenes valgte representanter, og to valgte representanter fra Norges Døveforbunds Ungdom (NDFU) har stemmerett, dog har forbundsstyrets medlemmer ikke stemmerett ved behandling av regnskap og beretning. Ansatte i forbundet og representanter for dets enheter har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Andre kan også gis tale- og forslagsrett. Representantenes fullmakter må være innsendt til forbundsstyret senest 5 uker før landsmøtet. Ingen representant kan ha mer enn én stemme

§ 10.2. Sakliste for landsmøtet

Landsmøtet behandler:

1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret.
2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter).
3. Valg på protokollkomite (3 av de valgte representantene).
4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett).
5. Godkjenning av dagsorden og sakliste.
6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år.

7. Forbundets regnskap for 3 år, som skal legges fram sammen med melding fra revisor og bilagsrevisor.
8. Handlingsplan
9. Innkomne lovforslag
10. Andre innkomne forslag
11. Fastsettelse av medlemskontingent
12. Valg for 3 år pkt. a-g
 - a) Forbundsleder
 - b) 6 styremedlemmer
 - c) 1., 2. og 3. varamedlem til styret
 - d) Statsautorisert eller registrert revisor for tre år. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor.
 - e) Kontrollkomite på 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.
 - f) Kontrollkomite.
 - g) Valgkomite (3 medlemmer og 2 varamedlemmer) som skal forberede valgene til neste landsmøte
14. Fastsettelse av neste landsmøte.

§ 10.3. Landsmøtets avstemninger

- a) Vedtektforslag må oppnå minst 2/3 av det samlede antall stemmer for å bli vedtatt.
- b) Andre forslag og saker avgjøres med absolutt flertall (mer enn 50 prosent av de avgitte stemmene).
- c) Personvalg skal skje skriftlig, når det er flere enn ett forslag. Det kan foretas bundet omvalg mellom de kandidatene som ikke oppnår det nødvendige antall (minst 50 %) av stemmene.
- d) Landsmøtets møteleder leder hele landsmøtet, inkludert valg, i samarbeid med tellekorps.

§ 10.4. Landsmøtets protokoll

Forbundets generalsekretær har ansvaret for at det blir ført protokoll på landsmøtet. Den skal inneholde alle vedtak, intensjoner og klare ønsker som fremkommer og skal være retningsgivende for det videre arbeidet. Protokollen skal godkjennes og være underskrevet protokollkomiteen og sendes lokallagene og andre innen to måneder etter landsmøtet. Dersom det ikke er kommet innsigelser til protokollen innen en måned anses den for godkjent.

§ 11. Ekstraordinært landsmøte

Ekstraordinært landsmøte kan innkalles når forbundsstyret finner behov for det, eller når minst 1/3 av lokallagene krever det. Innkallingen skal skje med 1 måneds varsel. Representasjonsreglene er de samme som ved ordinært landsmøte. Frist for innsending av forslag er to uker før det ekstraordinære landsmøtet. På ekstraordinært landsmøte kan behandles bare de saker som er nevnt i innkallingen. Protokoll føres etter samme regler som ordinært landsmøte, dersom ikke annet vedtas.

§ 12. Forbundsstyret

Forbundsstyret består av forbundslederen, de av landsmøtet valgte 6 representantene og ansattes representant. Disse konstituerer seg straks etter landsmøtet. I tillegg møter generalsekretæren med tale- og forslagsrett. En representant fra NDFU, valgt av NDFU, har fast styreplass med stemmerett. Det skal være flertall av døde i forbundsstyret.

Styret er vedtaksdyktig når minst fem stemmeberettigede er til stede. Ved stemmelikhet har forbundsleder dobbeltstemme.

Alle saker avgjøres ved vanlig flertall.

Møter blir holdt så ofte det er nødvendig av hensyn til saksmengden, dog minst 4 ganger årlig, eller når forbundslederen eller minst halvparten av styret finner det nødvendig. Generalsekretæren har ansvar for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Styreleder, nestleder og generalsekretær er også styre for NDFs fellelegat.

§ 13. Forbundsstyrets oppgaver

Forbundsstyret er forbundets høyeste myndighet mellom landsmøtene og står ansvarlig overfor landsmøtet. Styret skal

- lede forbundets virksomhet i samsvar med forbundets vedtekter og landsmøtevedtak
- behandle årsmelding, regnskap og budsjett.
- videre ha ansvaret for oppfølgingen av handlingsplanen og strategier.

Styret ansetter generalsekretær, og utarbeider instruks for stillingen og trekker opp retningslinjer for arbeidet. Styret velger representanter til stiftelsesstyrene opprettet av forbundet, samt representanter til nordiske og internasjonale kongresser og andre fora der det er naturlig at NDF er representert. Styret oppretter også utvalg for spesielle arbeidsoppgaver og utarbeider mandat for disse.

§ 14. Arbeidsutvalget

Forbundets arbeidsutvalg (AU) består av forbundets leder, nestleder og generalsekretær (uten stemmerett). Styret oppnevner en vararepresentant. AU holder møter etter behov.

Generalsekretæren har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene.

§ 15. Arbeidsutvalgets oppgaver

AU tar avgjørelse i saker som styret har gitt det mandat til, og ellers i saker som ikke naturlig krever behandling av hele forbundsstyret. AU skal følge opp saker som forbundsstyret har vedtatt, ved å fungere som pådriver overfor administrasjonen og eventuelt andre utøvende organer. AU kan også pålegges å forberede enkelte saker til styremøtene.

§ 16. Forbundslederens oppgaver

Forbundslederen har det overordnede ansvaret for at forbundet ledes i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak. Lederen skal jevnlig gå gjennom forbundets handlingsplan, og sammen med generalsekretæren og styret foreta prioriteringer og planlegge framdrift. Lederen innkaller til og leder styre- og AU-møtene. Lederen har ansvaret for at generalsekretæren fungerer i samsvar med sin instruks. I lederens fravær, overtar nestlederen dennes oppgaver.

§ 17. Generalsekretær

Generalsekretæren har ansvaret for den daglige administrasjon og forretningsmessige ledelse av forbundet.

§ 18. Ledermøter

Ledermøter arrangeres de årene det ikke er landsmøter. Møtene består av forbundsstyret, representanter fra forbundets administrasjon og lederne i de lokale døveforeningene.

Ledermøtene har en rådgivende funksjon for forbundets arbeid.

§ 19. Regnskap og revisjon

Forbundets regnskap revideres av statsautorisert eller registrert revisor, valgt på landsmøtet. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor. Regnskapene avsluttes pr. 31.

desember hvert år. De nødvendige økonomifullmakter utstedes av forbundsstyret.

§ 20. Valgkomiteen

Valgkomiteen konstituerer seg selv ved å velge leder og nestleder. Komiteen skal, ut fra sin instruks, arbeide for å finne kvalifiserte medlemmer fra et bredt sammensatt fagfelt og som er villig til å ta imot valg. Lokallagene får en frist til å komme med forslag. Ut fra de innkomne forslag og komiteens eget arbeid, setter komiteen opp sitt forslag og kunngjør dette senest tre måneder før landsmøtet. Lokallagene får en ny frist på landsmøtet til å fremlegge eventuelt nytt forslag, og forslaget må være underskrevet av 3 representanter. Valgkomiteens forslag, samt de forslagene som er kommet inn før annonsert siste frist, utgjør valgbare kandidater. Landsmøtet har vedtatt instruks for valgkomiteen.

§ 21. Kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen, som består av tre medlemmer, konstituerer seg selv ved å velge leder. Komiteen er et rådgivende organ for forbundsstyret. Den har kontrollansvar for regnskap og økonomi, at vedtatte handlingsplaner og styrevedtak blir gjennomført og gir uttalelser om forslag til endringer og tolking av vedtektene.

Forslag til vedtektsendringer skal sendes komiteen via forbundskontoret innen den oppgitte fristen og behandles av komiteen før forslagene sendes forbundet og lokallagene med komiteens kommentarer.

Kontrollkomiteen skal gjennomgå lokallagenes vedtekter for å påse at disse ikke er i strid med NDFs formål og vedtekter.

Kontrollkomiteen er rådgivende organ i suspensjon- og eksklusjonssaker ved klage om vedtak i suspensjon- og eksklusjonssaker.

Kontrollkomiteens leder representerer komiteen på landsmøter og i andre sammenhenger på forbundets bekostning.

§ 22. Vedtektfortolkning

Spørsmål om fortolkning av forbundets vedtekter og instruks mellom landsmøtene, avgjøres av forbundsstyret etter at det først er innhentet uttalelse fra kontrollkomiteen. Slike avgjørelser kan appelleres til ordinært landsmøte.

§ 23. Vedtektsendringer

Endringer eller tillegg til forbundsvedtektene kan bare vedtas på ordinært landsmøte, etter at forslag er satt fram i samsvar med § 10. Vedtak må oppnå minst 2/3 av det samlede antall stemmer for å være gyldige.

§ 24. Oppløsning av forbundet

Oppløsning av forbundet kan bare skje på ordinært landsmøte, og må da vedtas med minst 3/4 av det samlede antall stemmer, gjennom to landsmøter med seks måneder imellom. Hvis oppløsning blir vedtatt, skal alle forbundets midler avsettes til et fond til beste for døve/hørselshemmede i landet. Dette fondet skal administreres av et styre oppnevnt av landsmøtet der oppløsning ble vedtatt.

§ 25. Lokallagenes vedtekter

Lokallagene fastsetter selv sine vedtekter, som så oversendes NDFs kontrollkomite via

forbundskontoret. Kontrollkomiteen skal påse at vedtektene er i samsvar med NDFs vedtekter, særlig for formål, kontingent og oppløsning.

Medlemskap

Medlemskap i NDF medfører likebehandling i alle lokallag tilsluttet NDF. Unntak er ved økonomiske tilskudd som kan være geografisk betinget.

Vedlegg 3: Instruks for valgkomiteen etter landsmøte 2019

1. Norges Døveforbund skal til enhver tid ha en valgkomité. Komiteens primære oppgave er å forberede og presentere valgene på førstkommende landsmøte.
2. Instruks for valgkomiteen utarbeides av forbundets Vedtektskomiteen, men må vedtas på landsmøte for å være gyldig. Endringer kan vedtas i samsvar med forbundslovens § 13 b (minst 50 % av de avgitte stemmene), etter at vedtektskomiteen har fått anledning til å vurdere forslagene, når det ikke er vedtektskomiteens egne forslag. Fortolkning av instruksen ligger under vedtektskomiteen.
3. Komiteen skal bestå av 3 medlemmer samt 1. og 2. varamedlem. Ny valgkomite velges etter innstilling fra avgående valgkomite. Kandidatene må være medlemmer av forbundet. Medlemmer som trekker seg må informere forbundskontoret straks.
4. Den nyvalgte komiteen trer sammen straks etter at landsmøtet er hevet og konstituerer seg ved å velge leder og nestleder.
5. Valgkomiteen skal i perioden arbeide aktivt for å finne kvalifiserte personer som er villige til å ta imot valg, både ved å be om forslag fra medlemslagene og enhetene innen forbundet, og ved personlige sonderinger.
6. Minst et halvt år før landsmøtet sender komiteen brev til medlemslagene og enhetene, og disse får en to måneders frist til å komme med sine forslag på kandidater, som må ha sagt ja til å stille.
7. Ut fra disse forslagene og evt. egne kandidater, utarbeider komiteen det forslaget som blir grunnlaget for valgene på landsmøtet. Under dette bør det legges vekt på kompetansesammensetning, jevn fordeling av kvinner/menn og en rimelig geografisk spredning. Innstillingen fra valgkomiteen skal være begrunnet med hvorfor komiteen har valgt de foreslåtte kandidatene, samt legge ved en liste med navn over de innkomne forslagene fra lokallagene. Også navn på forslagstillere skal være med, for hvert enkelt forslag.
8. Forslaget sendes forbundskontoret, senest tre måneder før landsmøtet, og det bør også være klart så tidlig at det kan offentliggjøres i Døves Tidsskrift i tide før landsmøtet. Er det uenighet i valgkomiteen offentliggjøres både flertalls- og mindretallsinnstillingen. Valgkomiteens leder har ansvaret for at fristene holdes.
9. Forslaget skal omfatte selve forbundsstyret og varamedlemmer, hvorav forbundslederen velges særskilt, og ellers alle personvalg som hører under landsmøtet,

(jfr. vedtektens § 10.2, pkt 12) Kandidater til forbundsledervervet bør på forhånd ha avklart med sin arbeidsgiver i tilfelle dette blir hel- eller deltidsstilling. Valgkomiteens leder har ansvar for å gjøre oppmerksom på dette.

10. Valgkomiteens leder skal være til stede på landsmøtet, på forbundets bekostning, og sørge for at valgene blir gjennomført i samsvar med instruks og forbundets vedtekter.
11. Valgkomiteens utsendte forslag kan bare endres dersom enkelte kandidater må trekke seg. Landsmøtets representanter har likevel, hvis de ikke er tilfreds med valgkomiteens innstilling, mulighet til å komme med nye kandidater. Ved åpningen av landsmøtets forhandlinger kunngjøres en rimelig frist for innlevering av slike forslag, som må være underskrevet av minst tre landsmøtorepresentanter og være valgkomiteens leder i hende innen fristens utløp. De nye kandidatene må ha sagt ja til å stille. Under valgene føres disse navnene opp etter valgkomiteens forslag.

Vedlegg 4: Resolusjoner fra landsmøte 2019

1. Regjeringen må bevilge finansiering av Tegnspråkløftet, så det kommer hele det norske samfunnet til gode (send til Kunnskapsdepartementet)
2. Ny organisering av tolketjenesten med ledelsen som har tolkfaglig ledelse (send til Arbeid og Sosialdepartementet)
3. Obligatorisk tegnspråkopplæring til foreldre med døve/hørselshemmede foreldre (Send til Kunnskapsdepartementet)
4. Rett til valg av tegnspråklige sykehjem (Send til Helse- og omsorgsdepartementet)
5. Krav om lovendring som gjør at det stilles krav til undertekstinger døgnet rundt og i alle plattformer, også på nett-tv (Send til Kulturdepartementet)
6. NDF som språkorganisasjon (Send til Kulturdepartementet)
7. Bekymring rundt AAP-regler (Send til Arbeids- og sosialdepartementet)

1.RESOLUSJON - Regjeringen må bevilge finansiering av Tegnspråkløftet, så det kommer hele det norske samfunnet til gode

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 30. mai - 2. juni 2019, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Regjeringen må bevilge finansiering av Tegnspråkløftet, så det kommer hele det norske samfunnet til gode

Norsk tegnspråk er et av de eldste og største minoritetsspråkene i Norge. Likevel er språket under press. Vi i brukerorganisasjonen antar at det er cirka 25.000-30.000 som snakker norsk tegnspråk.

Regjeringen skal i løpet av 2019 behandle et viktig forslag fra OsloMet om tegnspråk, kalt Tegnspråkløftet. Dette er foreslått lagt inn i statsbudsjettet for 2020. Forslaget inneholder 16 tiltak som vil innebære viktige og helt nødvendige løft for hele tegnspråkfeltet. Det er viktig å understreke at Tegnspråkløftet ikke bare kommer til å gi ringvirkninger som gagnar tegnspråksamfunnet, men som også kommer samfunnet som helhet til gode.

Vi kan vise til fem nødvendige satsningsområder i tegnspråkløftet som vi i Norges Døveforbund ser som spesielt viktig da de alle har et alarmerende behov for satsing og bedring:

1. Sikre kvaliteten på undervisningstilbudet for hørselshemmede barn og unge
2. Kvalitetssikre tegnspråkopplæringen i barnehage og skole
3. Styrke utdanningen av tegnspråktolker
4. Styrke tegnspråkforskningen
5. Øke kompetansen om døve/hørselshemmede tegnspråkbrukere i arbeidslivet

Satsing på disse områdene vil gi en stor samfunnsøkonomisk gevinst gjennom styrking av døve og hørselshemmede som gruppe. Denne satsingen vil også spare samfunnet for store kostnader på sikt.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder
Niels Kristensen

Generalsekretær
Petter Noddeland

2. RESOLUSJON - Ny organisering av tolketjenesten med ledelsen som har tolkfaglig ledelse

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 30. mai - 2. juni 2019, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Krav om ny organisering av NAVs tolketjeneste for døve og døvblinde, herunder oppbygning av en ledelse som innehar tolkefaglig ledelse.

I dag er formidling av tolketjenester hos NAV organisert på en måte som hverken gagnar brukere eller tolker. Gjennom utredninger (f. eks Tolkeutredning 2008, En helhetlig gjennomgang av tolkeområdet. 2016, Agenda Kaupang og Ny organisering av tolketjenesten for døve og hørselshemmede. 2018, Proba) har vist at dagens modell er lite brukervennlig, lite kostnadseffektiv og mangler enhetlig organisering. Tolketjenestens oppbygning, arbeidsmetoder og tolking av lovverk varierer over hele landet. På toppen mangler det også en tolkefaglig ledelse med innsikt i fagområdet og hvordan organisering påvirker brukere og ansatte.

Det er over hele landet, både blant brukere og tolker, store frustrasjoner over tjenesten. Det er utfordrende å få tolk om kveldene og i helger. Døve og hørselshemmede opplever å bli forhindret å delta i samfunnet på grunn av en lite effektiv tolketjeneste. Det er et alvorlig demokratiproblem at døve og hørselshemmede blir avskåret fra å ha et normalt liv utenfor ordinær arbeidstid – herunder mister all mulighet til å engasjere seg politisk, delta i frivillig arbeid og å omgås familie og venner som et følge av dette.

Norges Døveforbund har gjentatte ganger sett at dette får alvorlige konsekvenser for tolkebrukere. Landsmøtet ber derfor departementet om å se alvorlig på dette og umiddelbart iverksette arbeidet med å innføre ny organisering av NAVs tolketjeneste for døve og døvblinde.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder
Niels Kristensen

Generalsekretær
Petter Noddeland

3. RESOLUSJON - Obligatorisk tegnspråkopplæring til foreldre med døve/hørselshemmede foreldre

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 30. mai - 2. juni 2019, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Lovfestet krav om obligatorisk tegnspråkopplæring til foreldre med døve og hørselshemmede barn.

Tegnspråk er det eneste språket døve og hørselshemmede kan mestre fullt og helt. Gjentatte ganger har det blitt bevist at tegnspråk styrker døve og hørselshemmede barns inkludering i samfunnet, mens mangel på tegnspråk ekskluderer de samme barna. Alle undersøkelser viser at døve og hørselshemmede barn har behov for tegnspråk for å fungere optimalt i samfunnet – dette gjelder også de som har moderat hørselstap.

Likevel har vi sett av ulike årsaker har tegnspråk blitt nedprioritert. Denne nedprioriteringen er skadelig både for familiene det gjelder og for samfunnet som helhet. Norges Døveforbund ser at å sikre familien felles språk og kommunikasjon på et språk barnet kan mestre fullt og helt er nøkkelen til å ivareta barnets beste

Derfor ønsker vi å fremme et forslag til debatt: at alle foreldre med døve og hørselshemmede barn skal få obligatorisk opplæring i tegnspråk – fordi dette er det beste for barnet, familien og samfunnet.

Vi inviterer oss selv til videre dialog om hvordan dette skal foregå, men hensikten er at alle døve og hørselshemmede skal få tegnspråk fra fødsel av for å kunne sikre full inkludering i storsamfunnet.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder
Niels Kristensen

Generalsekretær
Petter Noddeland

4. RESOLUSJON - Rett til valg av tegnspråklige sykehjem

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 30. mai - 2. juni 2019, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Døve og hørselshemmede som trenger sykehjemsplass må sikres rett til å bo på tegnspråklige sykehjem.

Eldre døve og hørselshemmede som trenger sykehjemsplass må sikres mot språklig og sosial isolasjon. Døve og hørselshemmede må derfor sikres valgmuligheter til sykehjemsplass der norsk tegnspråk er dagligspråket. I dag finnes slike sykehjem i Oslo, Bergen og Trondheim. Dagens lovverk tilrettelegger ikke for slike valgmuligheter.

I dag må mange eldre, syke døve og hørselshemmede bo på sykehjem i sine bostedskommuner selv om de ønsker seg til et språklig fellesskap der de kan forstå og bli forstått. Hjemkommuner begrunner dette ofte med at de gir et forsvarlig helsetilbud innenfor sine økonomiske rammer, og tidvis at enkelte ansatte kan noen enkle tegn til å kommunisere.

Norges Døveforbund mener dette viser en manglende forståelse av hva som utgjør forsvarlig helsetilbud og språkmiljø. Et forsvarlig helsetilbud kan ikke gis med enkle tegn – man må ha førstespråks- eller morsmålskompetanse i språket. Et språkmiljø er ikke en enkelt ansatt – men et sted hvor språket brukes i samhandling med andre. For tegnspråklige døve og hørselshemmede eldre betyr dette å omgås andre tegnspråklige eldre.

Kun på denne måten kan man sikre at god nok livskvalitet i de siste årene. For at ikke den enkelte kommuneøkonomien og manglende forståelse skal sette stopper for forsvarlig pleie og en verdig avslutning på livet må det derfor finnes en statlig finansiering av slike sykehjemsplasser.

Norges Døveforbund mener dagens system er et alvorlig brudd på menneskerettighetene, det bryter både med Helseloven, Pasientrettighetsloven og FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder
Niels Kristensen

Generalsekretær
Petter Noddeland

5.RESOLUSJON Krav om lovendring som gjør at det stilles krav til undertekstinger døgnet rundt og i alle plattformer, også på nett-tv

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 30. mai - 2. juni 2019, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Norges Døveforbund krever en lovendring hvor det stilles krav til undertekster på alle plattformer, døgnet rundt. Dette skal gjelde tradisjonelle plattformer som lineær-TV og nyhetssider på internett, men også kanalenes plattformer på nett-tv og sosiale medier.

Norges Døveforbund ønsker oppheving av ordlyden i dagens Kringkastingsloven som begrenser undertekster til primærtid (kl 18.00-23.00) i ukedager. Undertekst er ikke bare for døve og hørselshemmede, men kommer hele samfunnet til gode. Derfor må det være tilgjengelig teksting døgnet rundt og i helger, samt inkludere nyhetskanalers plattformer på nett-tv og sosiale medier.

Flere land har allerede fått dette på plass, men Norge henger etter. Tiden er derfor overmoden for at Norge også får lovfestet dette kravet.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder
Niels Kristensen

Generalsekretær
Petter Noddeland

6.RESOLUSJON - NDF som språkorganisasjon

Forbundsstyret får fullmakt til å utarbeide en resolusjon

7. RESOLUSJON - Arbeidsavklaringspenger

Norges Døveforbunds landsmøte er svært bekymret over utviklingen i forhold til Arbeidsavklaringspenger (AAP).

I Januar 2018 trådte det nye regelverket for å motta arbeidsavklaringspenger (AAP) i kraft. Makstida for å motta ytelsen ble kuttet fra fire til tre år, og vilkårene for å få forlengelse ble kraftig skjerpet. Dette har ført til at AAP-mottakere har mistet sin inntekt før de er ferdig avklart mot arbeid eller uføretrygd, med den konsekvens at mange har sett seg tvunget til å søke om økonomisk sosialhjelp. Mennesker settes i en situasjon der de må ta ukloke og kortsiktige økonomiske valg, som å ta opp kredittlån for å overleve. Kuttene leder til økt fattigdom og sykdom, ikke til at flere kommer i arbeid.

Norges Døveforbunds landsmøte kan ikke akseptere regelendringene.

Norges Døveforbunds landsmøte støtter FFO Oslo og mener derfor at makstiden for å motta ytelsen må fjernes. Regelverket må endres slik at tidsgrensen fjernes, og AAP-mottakere mottar ytelsene til de er ferdig avklart mot arbeid eller trygd.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder
Niels Kristensen

Generalsekretær
Petter Noddeland